

Tilinpäätös 2022

Mäntyharjun kunta

Sisältö

1.	TOIMINTAKERTOMUS	1
1.1	OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1.1	KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	1
1.1.2	KUNNAN HALLINTO	2
1.1.3	YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS.....	2
1.1.4	OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA.....	3
1.1.5	KUNNAN HENKILÖSTÖ.....	3
1.1.6	YMPÄRISTÖASIAT	3
1.1.7	MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT	3
1.1.8	ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	3
1.1.9	ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA.....	3
1.2	SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ	8
	9
1.3	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	9
1.3.1	TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN.....	10
1.3.2	TOIMINNAN RAHOITUS	11
1.4	RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET.....	13
1.5	KOKONAISTULOT JA -MENOT	15
1.6	KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS.....	15
1.6.1	YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ	16
1.6.2	KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS.....	16
1.6.3	OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT	16
1.6.4	ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ.....	16
1.6.5	SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	16
1.6.6	KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT	17
1.7	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	21
1.7.1	ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY	21
1.7.2	TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY	21
1.7.3	TALOUDEN TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET	21
2.	TALOUSARVION TOTEUTUMINEN.....	22
2.1	SEURANTAA KOSKEVA SÄÄNTELY	22
2.2	TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN	22
2.3	MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMINEN.....	22
2.3.1	KÄYTTÖTALOUS.....	23
2.3.1.1	KESKUSVAALILAUTAKUNTA	23
2.3.1.2	TARKASTUSLAUTAKUNTA	24
2.3.1.3	KUNNANVALTUUSTO.....	25
2.3.1.4	KUNNANHALLITUS LTK.....	26
2.3.1.5	SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	32

2.3.1.6	TEKNINEN LAUTAKUNTA.....	43
2.3.1.7	RAKENNUSLAUTAKUNTA.....	50
2.3.2	TULOSLASKELMAN TOTEUTUMINEN	51
2.3.3	INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN	53
2.3.4	RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN.....	56
2.3.5	YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIoidEN TOTEUTUMISESTA.....	57
3.	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	61
3.2	TULOSLASKELMA	61
3.3	RAHOITUSLASKELMA.....	62
3.4	TASE	63
3.5	KONSERNILASKELMAT	64
4.	LIITETIEDOT	68
4.1	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	68
4.2	TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT	70
4.3	TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	73
4.4	OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ	75
4.5	TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	76
4.6	VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT	78
4.8	HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	80
5.	ERIYTEYT TILINPÄÄTÖKSET.....	84
5.1	VESIHUOLTOLAITOKSEN TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	84
6.	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN	86
7.	LUETTELOT JA SELVITYKSET	87

1. TOIMINTAKERTOMUS

OLENNAISET TAPAHTUMAT TALOUDESSA JA TOIMINNASSA

1.1.1 KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2022 alkua värittivät vielä koronarajoitukset ja se näkyi niin kokoustamisessa kuin myös työntekijöiden etätyöpäivien määrässä. Ukrainan sodan myötä myös kunnille on tullut haasteeksi tietoturva ja lisääntyneet kyberhyökkäysriskit.

Vuoden 2022 tulopohja oli huomattavasti talousarvion ennustetta parempi. Verotulot ylittivät Kuntaliiton veroennusteen reilusti (+1,951 miljoonaa euroa) ja myös valtionosuuksia maksettiin arvioitua hieman enemmän (+340 000 euroa). Lisäksi valtio maksoi 1,2 miljoonaa euroa koronakorvauksia, joita ei voitu huomioida talousarviossa.

Vuosi 2022 oli viimeinen vuosi, jolloin kunnat vastasivat sote-palveluista. Essoten kulujen kasvun ja palkkaharmonisoinnin aiheuttama ennustettu alijäämä haastoivat kaikkien seudun kuntien taloudet. Essoten loppulaskutus oli Mäntyharjulle 3 miljoonaa euroa kunnan alkuperäistä talousarviovarausta suurempi, joka yksistään olisi voinut viedä tilinpäätöksen reilusti alijäämäiseksi. Tilannetta kuitenkin korjasivat tulopohjan lisäksi mm. henkilöstökulujen jääminen 100 000 euroa alle talousarvion ja toimintatuottojen ylittyminen koronakorvauksien lisäksi 220 000 eurolla. Rahoitustuottojakin oli 150 000 euroa enemmän kuin arvioitiin. Lisäksi poistoja kirjautui 100 000 euroa vähemmän kuin talousarviossa. Näin ollen koko vuoden aikana pelätty alijäämäinen tulos muuttuikin 1,368 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2022 taloutta sävyttänyt epävarmuus toteutui odotettua huomattavasti myönteisemmin.

Tulevaisuuden kunnan strategiset painotukset kohdistuvat jäljelle jäävien lakisääteisten palveluiden lisäksi kunnan elinvoiman kasvattamiseen. Se vaatii panostusta samaan aikaan, kun elämme epävarmuutta talouden suhteen.

Siirryttäessä vuonna 2023 uudenlaiseen veropohjaan on Mäntyharjun ansiotuloverotus edelleen maakunnan kolmanneksi alhaisin. Kunnalla on kertynyt ylijäämäpuskuria 6,687 miljoonaa euroa, joten lähtökohtaisesti kunnan taloustilanne on kohtuullinen hyvinvointialueiden aloitettua. Lisäksi vuotta 2023 auttavat ns. verohännät edellisiltä vuosilta ja ansiotulojen hyvä kehitys.

Vuoden 2023 valtionosuudet perustuvat edellisen vuoden talousarvioiden sote-kuluihin. Edelleen on epäselvää, kuinka paljon Essoten viimeisen vuoden kulut vaikuttavat tulevien vuosien valtionosuuksiin. Tieto siitä saadaan vasta syksyllä 2023 ja laskelma tultaneen oikaisemaan vuoden 2024 ja 2025 valtionosuuksissa. Huolta tuleville vuosille aiheuttavat omavaraisuusaste ja suhteellisen velkaantumisen kasvu yhdessä heikon väestökehityksen kanssa. Vaikka vuoden 2022 tilinpäätös antaa vahvan kuvan, niin epävarmassa tilanteessa kunnan ei tule rakentaa palveluihin pysyviä, uusia kustannuksia, vaan virkamiehillä ja päättäjillä pitää olla kykyä ja rohkeutta toteuttaa älykästä sopeutumista pitkäjänteisesti.

Talouden haasteiden lisäksi henkilöstöresurssien ja osaamisen varmistaminen on haaste pitkällä tähtäimellä. Työpaikanvaihtamiset, irtisanoutumiset ja eläköitymiset tuovat epävarmuutta ohueen kuntaorganisaatioon, sillä kilpailemme muiden kuntien ja yksityissektorin kanssa samoista resursseista. Ratkaisevaa onkin kunnan maine työnantajana ja onnistumiset rekrytoinneissa.

Kiitos kuntalaistemme parhaaksi tehdystä työstä. Epävarmassa tilanteessa tulevat vuodet eivät tule olemaan helppoja, mutta yhteisin ponnistuksin, toisiamme tukien ja strategian mukaisin, määrätietoisin päätöksin kunta tulee pärjäämään tulevaisuudessakin. Olemmehan luoneet siihen hyvän taloudellisen pohjan.

Jukka Ollikainen, kunnanjohtaja

1.1.2 KUNNAN HALLINTO

Mäntyharjun kunnan tilivelvolliset ajalla 1.1.2022-31.12.2022 ovat:

Toimielin	Viranhaltija
Kunnanhallitus	kunnanjohtaja hallinto- ja talousjohtaja
Sivistyslautakunta	sivistysjohtaja lukion rehtori Yhtenäiskoulun rehtori kansalaisopiston rehtori, kirjastotoimen johtaja varhaiskasvatuksen johtaja vapaa-aikasihteeri kulttuurituottaja nuorisotyöntekijä
Tekninen lautakunta	tekninen johtaja
Rakennuslautakunta	rakennustarkastaja

Tilivelvollisia ovat lisäksi kyseisten toimielinten jäsenet.

1.1.3 YLEINEN JA OMAN ALUEEN TALOUDELLINEN KEHITYS

Jouko Niemen ja Joonna Revon toimittamassa ja Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisemassa teoksessa Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2022 todetaan Suomen yleisestä kehityksestä seuraavaa:

”Epävarmuus tulevaisuudesta korostuu entistä voimakkaammin alueiden tulevaisuudennäkymissä. Hintojen nousu heikentää ostovoimaa ja nostaa tuotantokustannuksia, millä on erinäisiä kerrannaisvaikutuksia alueiden elinkeinoelämään. Alueiden arvion mukaan Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan on tähän mennessä aiheuttanut lähinnä välillisiä vaikutuksia ja suorat vaikutukset yrityksiin ovat jääneet pelättyä vähäisemmiksi. Hyökkäyssodan seurausten suora vaikutus on ollut voimakkainta Itä-Suomen maakunnissa, jota ovat kärsineet kansainvälisen matkailun ja Venäjälle suuntautuneen viennin vaikeutumisesta. Alueiden talouskehityksen suurin ajankohtainen uhka laajemmassa kuvassa on kuitenkin energian hinnan raju nousu, joka vaikuttaa niin teollisuuden kuin palvelusektorin kannattavuuteen kuin toimintaedellytyksiin.”

Etelä-Savon tulevista haasteista julkaisussa todetaan:

”Maakunnan väestö yhtä aikaa sekä vähenee että keskimäärin vanhenee. Tällä ilmiöllä on vakavia seurauksia. Paikallismarkkinat heikkenevät, vaikka matkailu ja vapaa-ajan asukkaiden kysyntä osaltaan tilannetta parantavatkin. Markkinoiden heikohko kehitys keskittää toimintoja entisestään sekä vähentää kilpailua ja erikoistumisen mahdollisuuksia ja työpaikkakehitys on ollut noususuhdanteesakin laskeva. Väestökehitys vaikuttaa myös julkisiin palveluihin. Edessä on näiden palveluiden (koulutus, sote ym.) sopeuttaminen väestömuutosten raameihin, mikä vaikuttaa myös yksityisten palveluiden kysyntään.”

Tilastokeskuksen mukaan Mikkelin seutukunnan (Mikkeli, Hirvensalmi, Kangasniemi, Mäntyharju, Pertunmaa ja Puumala) väkiluku vuoden 2022 lopussa oli 68 520 henkilöä. Vuoden aikana vähennystä tuli 359 henkilöä.

Vuoden 2022 lopussa työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli Mikkelin seudulla 10,2 % ja Mäntyharjussa 9,9 %.

1.1.4 OLENNAISET MUUTOKSET KUNNAN TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

Muutokset on esitetty toimialojen toimesta.

1.1.5 KUNNAN HENKILÖSTÖ

Kunnassa tehdään erillinen henkilöstökertomus.

1.1.6 YMPÄRISTÖASIAT

Kunnan suurin ympäristöriski sisältyvät vesi- ja viemärlaitoksen toimintaan. Laitos laatii toiminnastaan vuosittain kertomuksen.

Ympäristöasioihin liittyvistä viranomaistehtävistä vastaa Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut.

1.1.7 MUUT EI-TALOUDELLISET ASIAT

Kirjanpitolain 3a luvun mukaan toimintakertomuksessa annetaan tiedot siitä, miten kunta huolehtii korrupktion ja lahjonnan torjunnasta sekä ihmisoikeusasioista.

Em. asioissa on oleellista, että toimintaohjeet ja päätäntävalta on selvä. Toimintakulttuuri tulee olla sellainen, että organisaation jokaisella tasolla on kyky puuttua havaittuihin epäkohtiin erityisesti silloin kun epäkohdat kohdistuvat esimiesten toimintaan. Erityistä huomiota tulee kiinnittää hankintojen ja laskujen kierron prosesseihin.

Asiaan oleellisesti liittyvä hallintosäätö on tullut voimaan 1.8.2021. Samanaikaisesti päivitetty kunnan hankintastrategia, hankintaohje sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje. Näin kunnan ohjeistus saatetaan ajan tasalle ja yhteneväksi.

1.1.8 ARVIO TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Suomen talouden yleinen kehitys heijastuu kuntatalouteen. Tuleva kehitys kunnassa riippuu, löydetäänkö tasapaino käyttötalouden kulujen, vero- ja valtionosuuksien kertymän ja investointivarausten välillä. Kunnan negatiivinen väestökehitys vaikuttaa sekä verotulokertymään että valtionosuuksiin.

Vaikkakin taloudellinen vastuu sosiaali- ja terveystalouksista ja pelastustoimesta poistuu kunnalta, jää kunnan taloutta rasittamaan tehdyt investoinnit ja niihin kohdistuvat velat. Käyttötalouteen tulee löytää tasapaino, joka huomioi palvelukysynnän ja väestökehityksen, jotta palvelut ja tulevat investoinnit voidaan kattaa kestävästi.

Mäntyharjun kunnalla on toimintavaihtoehtoja kohdata tulevat taloudelliset haasteet; taseessa on kertynyttä ylijäämää, kunnan poisto-ohjelman pitkiä poistoajoja on pystytty viime vuosina kompensoimaan sumu-poistojen lisäksi tehdyillä kirjanpitolain edellyttämillä poistoilla, kunnallisvero, vaikkakin sitä on jouduttu korottamaan, on alle maakunnallisen keskiarvon ja yritystoiminta kunnassa on elinvoimaista rakentuen usean eri toimialan varaan.

1.1.9 ARVIO MERKITTÄVIMMISTÄ RISKEISTÄ JA EPÄVARMUUSTEKIJÖISTÄ SEKÄ MUISTA TOIMINNAN KEHITTÄMISEEN VAIKUTTAVISTA SEIKOISTA

Riskillä tarkoitetaan haitallista tekijää tai tapahtumaa, jonka toteutuessa kunnan toiminta ei saavuta sille asetettuja tavoitteita. Riski voi toteutuessaan aiheuttaa taloudellisia tappioita tai se voi vaarantaa kuntakonsernin toimintaa tai sen jatkuvuutta. Toisaalta riski voi olla myös menetetty mahdollisuus.

Riskit jaotellaan seuraavasti:

- strategiset riskit
- taloudelliset riskit
- toiminnalliset riskit sekä
- vahinkoriskit

Mäntyharjun kunnassa tunnistetaan seuraavat riskit ja tulevan toiminnan kehittymiseen vaikuttavat epävarmuustekijät:

Strategiset riskit

Strategiset riskit ovat kunnan pitkän aikavälin tavoitteita ja niiden kannalta olennaisia menestystekijöitä uhkaavia riskejä. Kunnan tulevan kehityksen ennustaminen on haasteellista.

Toteutettu sote-uudistus vaikuttaa kuntien – myös Mäntyharjun - taloudelliseen asemaan useiden vuosien ajan eri tavoin. Riskinä on, että kunnan kyky ylläpitää jäljelle jääviä toimintoja ja toteuttaa suunniteltuja investointeja heikkenee.

Asukasmäärän laskun hidastamiseen liittyvä tavoite on keskeinen alueen kehittymisen kannalta. Mäntyharjun kunnan väestömäärän kehitys on markkinointiponnisteluista huolimatta ollut viime vuosina negatiivinen. Etätyöskentelymahdollisuuksien lisääntymisen toivotaan tuovan käänteen vallitsevaan tilanteeseen. Väestön ikärakenteeseen liittyy riski, kun yli 65-vuotiaiden osuus työikäisestä väestöstä tulee entisestään kasvamaan. Lasten määrän väheneminen ja väestön ikääntyminen tulee väistämättä vaikuttamaan kunnan palveluverkkoon sekä pitkän aikavälin strategisiin tavoitteisiin.

Taloudelliset riskit

Taloudelliset riskit liittyvät kunnan talouden tasapainoon, investointeihin ja rahoitukseen. Keskeinen Mäntyharjun kuntaa koskeva taloudellinen riski liittyy verotulojen kehitykseen. Kunnan yhteisöverokertymä on viime vuosina pysynyt hyvänä, mutta yhteisövero on herkkä suhdanteille ja jako-osuuden muutoksille. Kunnallisverokertymään vaikuttaa sekä väestömäärän kehitys että väestön ikääntyminen.

Taloudellisen toimintaympäristön merkittävä riski liittyy investointitarpeiden hallintaan ja velkaantumiseen. Viime vuosina vuosikate ei ole riittänyt investointien rahoittamiseen ja rahoitusvaje on jouduttu kattamaan lainanotolla. Tältä osin tilanne ei näytä lähivuosina helpottuvan.

Kunnan lainamäärään liittyy korkoriski, joka syntyy vaihtuvakorkoisten lainojen viitekorkojen muutoksista. Mäntyharjun kunta onkin varautunut korkotason nousuun kiinnittämällä nostetut lainat pitkiin 10 vuoden kiinteisiin korkoihin. Johdannaisilla toteutettua korkosuojausta kunta ei ole käyttänyt.

Maksuvalmiusriskiä hallitaan maksuvalmiussuunnittelulla ja tätä kautta riittävän kassavarannon ylläpidolla.

Konserniyhteisöomistuksiin liittyy riskejä, joilla voi olla merkittäviä toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia. Konserniohjauksen ja -valvonnan menettelyitä pyritään kehittämään siten, että merkittäviä riskejä ei toteudu ja omistusten arvo säilyy. Konserniohjauksesta puhuttaessa on olennaista tunnistaa myös erilaisin sopimuksin järjestettyyn toimintaan liittyvät riskit. Näitä riskejä hallitaan sopimusvalvonnalla ja poikkeamiin reagoimalla.

Toiminnalliset riskit

Toiminnalliset riskit liittyvät palvelujen jatkuvuuteen, henkilöstön toimintaan, organisaation sisäisiin prosesseihin ja resursseihin sekä väärinkäytöksiin ja muuhun lain vastaiseen toimintaan.

Operatiivisen toiminnan häiriötilanteita hallitaan osana johdon ja esimiesten normaalia jokapäiväistä toimintaa. Merkittävistä alueellisista häiriötilanteista selvittää eri viranomaisten yhteistoiminnalla. Häiriötilanteisiin liittyvään kunnan tiedottamiseen on viime aikoina kiinnitetty lisähuomioita ja sitä pyritään edelleen kehittämään.

Osaavan henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet ovat koko kuntasektorille tuttuja. Kuntien haastava taloudellinen tilanne vaikuttaa myös työhyvinvointiin ja aiheuttaa epävarmuutta henkilöstön keskuudessa. Mäntyharjun kunnan johto yhdessä työterveyshuollon kanssa seuraa tilannetta ja pyrkii tukemaan henkilöstön työssä jaksamista toimenpiteillä, joilla vähennetään työn henkistä kuormittavuutta, työtaturmia ja sairastavuutta. Henkilöstöön liittyviä riskejä tarkastellaan jäljempänä toimialakohtaisesti.

Tietojärjestelmien toimivuuteen liittyvän haavoittuvuuden lisäksi tietoturvariskit ovat lisääntyneet. Mäntyharjun kunta pyrkii hallinnoimaan näitä riskejä mm. ohjeistuksella, koulutuksella, teknisin keinoin sekä kriittisten palveluiden ulkoistamisella.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskejä voi aiheutua odottamattomista ja äkillisistä tapahtumista, joista voi seurata onnettomuus, rikkoutuminen tai vahingonkorvausvelvollisuus.

Vahinko- ja vastuuriskejä rajataan vakuuttamalla. Vakuutusturvan kattavuutta seurataan ja tarvittavat päivitykset saadaan voimaan lyhyelläkin varoitusajalla.

Työsuojeluriskit arvioidaan säännöllisesti. Riskejä pyritään vähentämään kouluttamalla ja opastamalla esimiehiä ja muuta henkilöstöä työsuojeluasioissa.

Toimialakohtaisia vahinkoriskejä on kuvattu tarkemmin jäljempänä.

Hallinnon toimiala

Toiminnalliset riskit:

a) henkilöstöriskit (saatavuus, osaaminen, turvallisuus)

Seuraavien vuosien aikana tapahtuva eläköityminen ja sen mukana organisaatiosta pois lähtevä tietotaito on riski. Myös uuden henkilön rekrytointiin liittyy aina riski rekrytinnin onnistumisesta.

Hallinnon jo tapahtunut keventyminen aiheuttaa lomien ym. poissaolojen aikaisen sijaistushaasteen. Haastetta voidaan pienentää sisäisen tiedonjaon parantamisella ja lomien rytmityksellä / keskittämisellä.

Osaaminen

Sähköisen työympäristön kehittyminen ja toimintatapojen muutokset, sekä suositusten ja säädösten muuttuminen vaativat osaamisen kehittämistä – pelkkä ylläpito ei riitä. Muutokset kuormittavat, mutta myös motivoivat. Keskeisiä tekijöitä jatkuvassa muutoksessa mukana pysymisessä ovat koulutus ja osaava johtaminen.

Turvallisuus

Kunnanviraston aukioloaikoja on muutettu siten, että talossa on riittävästi henkilöitä paikalla, ettei haastavia asiakastilanteita kohdata yksin. Pääsyä toimistokerrokseen on myös rajattu. Kunnanvirastossa työskentelevien terveysturvallisuutta uhkaavaksi tekijäksi voidaan lukea viraston sisäilman laatu.

b) muut riskit

Hallinnossa painotetaan hyvän ja tehokkaan hallintokulttuurin luomista. Organisaatiossa tulee vallita yhtenäinen käsitys kuntalaisia palvelevasta hyvästä hallintotavasta. Hallinnon toiminnan tulee olla avointa ja asioiden käsittelyn julkista sekä päätökset perusteltuja. Ennen päätöksentekoa tulee selvittää eri vaihtoehtoja ja niiden seurauksia. Riskinä on asioiden kiireellisyys, joka heijastuu valmiuteen. Riskiä voidaan vähentää lisäämällä hallinnon toiminnan suunnitelmallisuutta. Kuntalaisten yhdenvertaista kohtelua edistetään asioista tiedottamisella ja hallinnon prosessien avaamisella. Mikäli menettelyvirheitä esiintyy, toimintatapoja muutetaan vaatimusten mukaisiksi.

Tietosuojaa uhkaavat riskit ovat kasvaneet niin maailmanlaajuisesti kuin valtakunnallisestikin. Myös kunnan organisaatiossa kuin kunnalle ostopalveluja tuottavissa organisaatioissa on todettu tietoturva- ja tietosuojaloukkausten yrityksiä. Riskiä on minimoitu koulutuksella ja neuvonnalla, sekä osallistumalla asiaan liittyviin valmiusharjoituksiin. Tietosuojaa-asioissa Mäntyharju toimii yhteistyössä Mikkelin kaupungin kanssa.

Vahinkoriskit:

a) omaisuuteen kohdistuvat

Aiemmin mainitun mukaisesti Mäntyharjun kunnan omaisuuteen liittyviä riskejä hallitaan kattavalla vakuutusturvalla.

b) muut riskit

Kunnalla on henkilöstöriskejä varten lakisääteinen työtaturmavakuutus, etätyövakuutus ja työmatkavakuutus. Myös luottamushenkilöt ovat vakuutettuja luottamustehtäviin liittyvillä matkoilla. Hallinnon toimialan tehtävissä tapahtuvia virheitä varten on voimassa hallinnon ja talouden vastuuvakuutukset.

Sivistyspalveluiden toimiala

Riskienhallinnan tavoitteena on toiminnan jatkuvuuden, kannattavuuden, asiakkaiden ja henkilöstön hyvinvoinnin turvaaminen. Se on ennakoivaa, järjestelmällistä ja jatkuvaa organisaation päivittäistä toimintaa ja johtamista, jossa jokainen tietää oman tehtävänsä ja tavoitteensa ja niihin liittyvät laatuvaatimukset.

Riskienhallinta on osa johtamista ja arkipäivän työtä – ei yksittäinen projekti. Riskienhallinnan asema perustuu siihen, että se auttaa organisaatiota saavuttamaan perustavoitteensa ja turvaa ne.

Toiminnalliset riskit:

a) henkilöstöriskit (saatavuus, osaaminen, turvallisuus)

Saatavuus

Sivistyspalveluiden henkilöstön saatavuuteen liittyy kelpoisuuden omaavien työntekijöiden saatavuuden osalta riski. Sivistyspalveluissa on useita alueita, jotka ovat yhden työntekijän varassa, mikä aiheuttaa toimintaan haavoittuvuutta. Avoimeksi tulleet virat tai toimet ovat olleet täytettävissä ns. normaalein rekrytointitoimin, mutta maanlaajuisesti tiettyjen henkilöstöryhmien saatavuuksissa olevat haasteet, voivat aiheuttaa saatavuusongelman. Virkojen ja toimien osalta kelpoisten henkilöiden saatavuusongelma Mäntyharjussa koskee tällä hetkellä lähinnä sijaishenkilöitä.

Kunnan perusopetuksen oppilasmäärä on vähenemässä, mikä lisää painetta useamman aineen kelpoisuuteen samalla opettajalla. Kunta kannustaa kaksoispätevyyden hankintaan.

Saatavuus turvataan hyvillä työoloilla ja työhyvinvoinnin kehittämisellä (mm. mahdollisuus koulutukseen ja työnohjaukseen, työn sisällön kehittämiseen jne.).

Osaaminen

Yhteiskunta on jatkuvassa muutoksessa. Henkilöstön osaamisen varmistaminen ja täydennyskoulutukseen osallistuminen on ensiarvoisen tärkeää. Henkilöstön koulutushalukkuus on sivistyspalveluissa ollut kiitettävällä tasolla.

Koulutusta toteutetaan osittain hankerahoituksen turvin. Mikäli hankerahaa ei ole käytettävissä, paineet kunnan talousarvion suhteen kasvavat. Lisäksi hyödynnetään henkilöstökoulutuksissa kansalaisopiston kursseja.

Henkilöstön sitouttaminen muutokseen turvataan osallistamalla, koulutuksella ja riittävän pitkäkestoisella perehdytyksellä uusiin toimintoihin.

Turvallisuus

Henkilöstö kohtaa entistä useammin haasteellisia ja arvaamattomasti käyttäytyviä asiakkaita. Riskien tunnistaminen ja ennaltaehkäisevä toiminta on tärkeää. Yksiköitä on ohjeistettu mm. välttämään riskitilanteissa yksin työskentelyä. Erilaisilla rakenteellisilla ratkaisulla, mm. poistumisteiden huomiomisella, kameravalvonnalla ja lukituksen suunnittelulla, on pyritty pienentämään riskiä. Yksiköiden varautumissuunnittelu ja tilanteiden harjoittelu on tärkeää.

Tietojärjestelmien toimivuus

Koulujen päätietojärjestelmien ylläpito on ohjelmistotoimittajalla. Tällä tavoin tietojärjestelmän kaatumisesta aiheutuva riski pienenee. Verkkokansioista otetaan päivityksiä kunnan yleisen käytännön mukaan.

Koska sivistyspalveluissa toimintaa hoitavat yksittäiset henkilöt, on tärkeää, että toimintaan liittyviin tietoihin päästään käsiksi myös työntekijän vaihtuessa.

Vahinkoriskit:

a) omaisuuteen kohdistuvat

Omaisuuteen kohdistuvia riskejä ovat esim. luonnon onnettomuuden, tulipalot, vesivahingot, sähkökatkokset ja vahingonteot. Kameravalvonnan käyttöönotto on vähentänyt merkittävästi kiinteistölle ja muulle omaisuudelle aiheutettua ilkivaltaa. Yhtenäiskoululle ja päiväkotia Mustikkatassuun toteutettu varavoimakone varmistaa toiminnan jatkumahdollisuuden poikkeusoloissa.

Avainhallinta tulee hoitaa systemaattisesti ja rekistereiden on oltava ajan tasalla.

b) muut riskit

Toimintaan kohdistuu em. lisäksi joukko ns. yleisiä riskejä; ympäristöriskit, liikenteen aiheuttamat riskit, terveysriskit jne. Kunnan yleisessä, palvelualueen ja yksiköiden valmiussuunnitelmissa on pyritty varautumaan näihin. On perusteltua uskoa, että riski toteutuu todennäköisimmin liikenteen osalta. Kunta voi vaikuttaa kiinteistöjen piharatkaisujen osalta riskin pienentämiseen. Ostopalveluna toteutettavaan henkilöliikenteeseen kunnan vaikutusmahdollisuus on rajallinen.

Pandemian aikaiseen toimintaan on erilliset ohjeistukset.

Hanketoiminta

Sivistyspalveluissa toiminnan kehittämisessä avainasemassa on hanketoiminta. Hanketoimintaan liittyy rahoitusriski mm. omarahoituksen osalta (hankerahoituksen takaisinperintä). Lisäksi hankeraportointi (väli- ja loppuraportointi) vaativat selkeän aikataulutuksen ja sen noudattamisen.

Hankkeiden avainhenkilöiden vaihtuminen aiheuttaa riskin hankkeen toteutumiselle.

Hankekumppaneiden sitoutuminen on myös varmistettava.

Teknisten palvelujen toimiala

Toiminnalliset riskit:

a) henkilöriskit (saatavuus, osaaminen, turvallisuus)

Saatavuus

Henkilöstön saatavuus teknisten palveluiden toistaiseksi voimassa oleviin työsuhteisiin ei ole tällä hetkellä ongelma. Lyhytaikaisissa sijaisuuksissa on ilmennyt haasteita löytää työntekijöitä tietyillä toimialueilla. Lisäksi sesonkiluonteinen toiminta aiheuttaa haasteita työvoiman riittävyyden suhteen.

Tilannetta voidaan parantaa teknisen toimen organisaation kehittämisen jatkamisella. Ammattihenkilöstön resurssien kehittämisessä tarkastellaan myös mahdollisista yhteistyöstä naapurikuntien kanssa, kuten rakennusvalvonta ja vesihuoltolaitos. Ennakoiva henkilöstösuunnittelu perustuu organisaation tavoitetilan selkeyttämiseen ja tehtävien osaamisvaatimuksiin. Henkilöstön saatavuuden turvaamisessa on tärkeää saada kunnolliset työolosuhteet, nykyaikaiset työn teon tavat ja palkkaus sellaiseksi, että teknisen palvelualueen työpaikat koetaan tulevaisuudessa tavoiteltavina.

Osaaminen

Henkilöstön osaamiskartoitukset läpikäydään vuosittaisissa kehityskeskusteluissa. Osaamiskartoitusten ja tehtävän vaatimusten mukaisesti laaditaan henkilökunnan koulutussuunnitelma. Koulutussuunnitelman ja määrärahavarausten perusteella henkilöstö sitoutuu koulutuksiin.

Turvallisuus

Mäntyharju kunnan toimitilaturvallisuuden kehityshanke on valmistunut vuoden 2021 aikana. Nykytilanne on kartoitettava kaikkien toiminnallisten rakennusten osalta ja laaditaan tilojen käytön mukaiset riskiarvioinnit. Työt jatkuvat toiminnallisen ja teknisen tavoitetilan kuvausten laatimisella.

Henkilöstön työturvallisuudesta pidetään huolta säännöllisillä tarkastuksilla ja esimiesten seurannalla. Työturvallisuuskoulutukset toteutetaan tarpeen mukaan. Henkilökohtaisien suoja- ja turvallisuusvälineiden käyttö on pakollista niitä vaadituissa työtehtävissä sekä konekaluston tarkastukset suoritetaan määräysten mukaan.

Alueiden ja rakennusten hoidossa sekä ylläpidossa huomioidaan tilojen käyttäjien turvallisuus ja käytettävyyden taso. Kunnan toimitilojen osalta riski on rakennusten korjausvelka ja ylläpitoon varatun rahoituksen vuosittainen taso. Rakennusten korjausvelka kasvaa vuosittain, jonka vuoksi kriittisen korjausvelan muodostuminen tulee saada hallintaan. Ennakoivalla ylläpidolla ja riittävällä kunnossapidolla voidaan turvata rakennusten käytettävyyttä ennen peruskorjaustarvetta. Kiinteistökannan käyttöturvallisuuteen vaikuttaa rakenteiden kunto ja järjestelmien toimivuus.

Tietojärjestelmien toimivuus

Kunnan yleisten atk-riskien lisäksi vesihuoltolaitoksella riskit liittyvät valvontaohjelmiin ja kaukovalvontaan.

Rakennusten rakennusautomaatiojärjestelmien nykytila on kartoitettu ja ns. Rakennusautomaatio-käsikirja muodostaa tavoitetila taloteknisten järjestelmien sekä hälytysjärjestelmien toiminnalle. Rakennusautomaation tavoitetilassa huomioidaan kattavasti talotekniset järjestelmät, olosuhteiden hallinnan ja raportoinnin työkalut, sisäilmastoluokitusten vaatimusten toteutuminen. Rakennusautomaatiojärjestelmien käyttöturvallisuus huomioidaan etäyhteyksien ja muodostettavien turvallisuusvaatimusten perusteella.

Vahinkoriskit:

Omaisuuksien kohdistuvia riskejä ovat mm. luonnon onnettomuudet, tulipalot, vesivahingot, sähkökatkokset, ilkivalta, laitehäiriöt. Ympäristöriskkejä ovat mm. suuronnettomuudet, ydinvoimalaonnettomuudet, pandemiat, käyttöveden laatuhäiriöt ja jätevedenpuhdistamon toimintahäiriöt. Näihin on

laadittu varautumissuunnitelmat, joiden päivitystarve tarkastetaan vuosittain. Varautumisessa tehdään yhteistyötä kaikkien Etelä-Savon kuntien ja Etelä-Savon pelastuslaitoksen kanssa.

Vesilaitoksen toimintavarmuus on ollut ajoittain hyvin haavoittuva johtuen vähäisestä henkilöstöressurssista. Toimintavarmuutta on pyritty parantamaan henkilöstöjärjestelyillä sekä varautumalla ennakkoon poikkeusoloihin mm. varavoimalla. Laajamittaiset ja pitkäaikaiset sähkökatkot voivat aiheuttaa ylivuotoja vesistöön. Pitkäkestoisten sähkökatkosten aikana voi tulla ongelmaksi myös polttoaineen saatavuus varavoimalle.

Rakennusten korjausvelka on myös vahinkoriski mahdollisten vesikattovuotojen, sisäpuolisen vesivuotojen, sähkötekniikan järjestelmien paloturvallisuuden osalta. Vahinkoriskit lisääntyvät, mikäli rakennusten ylläpito ei ole riittävällä tasolla ja yleiset turvallisuusohjeistukset ajan tasalla. Myös käyttäjillä on suuri rooli esimerkiksi paloturvallisuuden toteutumisessa ja mahdollisissa ensisammutus tehtävissä. Vahinkoriskit liittyvät oleellisesti myös henkilöturvallisuuteen tilojen käyttäjien osalta. Sisäilmariskit yhdessä vahinkoriskien kanssa muodostavat riskit tilojen käytettävyydelle.

1.2 SELONTEKO KUNNAN SISÄISEN VALVONNAN JA RISKIENHALLINNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Sisäinen valvonta on oleellinen osa kunnassa tehtävää normaalia johtamistyötä ja siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat työntekijät. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa

- talousarvion toteutumisen seuranta
- toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta
- viranhaltijoiden ja toimielinten päätösten seuranta
- toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta osavuosikatsausten yhteydessä
- osto- ja myyntilaskutuksen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmän ylläpitäminen

Organisaation tehtävät ja päätösvalta on vahvistettu hallintosäännössä. Tehtäväalueiden tavoitteet on asetettu talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan johtoryhmässä sekä kunnanhallituksessa ja toimialojen lautakunnissa. Toimintaa ja taloutta koskevista tavoitteista raportoidaan kunnanvaltuustolle kolmannesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä tilinpäätöksessä. Kunnanhallitus saa raportin taloustilanteesta kuukausittain. Talouden seuranta ja analysointi toimialoilla on jatkuvaa, jotta poikkeamiin on mahdollista reagoida riittävän ajoissa.

Riskienhallintaprosessi on kuvattu valtuuston loppuvuonna 2020 vahvistamissa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteissa. Kaikille toimialoille ulottuvan riskienhallintaprosessin toteutumiseksi tulee edelleen jatkaa yhteisten toimintamallien kehittämistä ja jalkauttamista. Työsuojeluriskit työpaikoilla arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa kolmen vuoden välein. Sekä henkilöstöä että omaisuutta turvaavien vakuutusten kattavuus arvioidaan systemaattisesti vuosittain. Myös talousarviovuoden aikana vakuutusturvaan on tehty tarvittavia päivityksiä.

Keskitetysti ja läpi organisaation toteutuvia kontroleja ovat muun muassa taloushallinnon prosessit sekä hankintoihin, maksamiseen, sopimushallintaan, tietoturvaan ja omaisuuden valvontaan liittyvät ohjeiden mukaiset menettelyt. Viime aikoina sopimusten toteutumisen valvontaan on kiinnitetty enenevässä määrin huomioita.

Sisäisellä valvonnalla estetään myös epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä. Ohjeisen mukaisesti jokaisella kunnan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka työtehtäviensä hoidon yhteydessä havaitsee kunnan toiminnassa epäasianmukaisia menettelytapoja, mahdollisia laiminlyöntejä tai väärinkäytösepäilyjä, on velvollisuus ilmoittaa havainnoistaan välittömästi esimiehelleen tai toimialajohtajalle.

1.3 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

1.3.1. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Toimintakertomuksessa kuvataan niitä olosuhteita ja tapahtumia, jotka vaikuttavat siihen millaiseksi tilikauden tulos ja taloudellinen asema muodostuvat. Tilikauden tuloksen muodostumista kuvataan tuloslaskelmassa ja toiminnan rahoitusta rahoituslaskelmassa. Vertailuvuotena toimii vuosi 2021.

TP Tuloslaskelma 1000 € + tunnusluvut

	2022 1000 €	2021 1000 €
Toimintatuotot	6 623	5 791
Toimintakulut	-49 405	-48 331
Toimintakate	-42 781	-42 541
Verotulot	25 039	23 748
Valtionosuudet	20 352	19 544
Rahoitustuotot ja -kulut		0
Korkotuotot	26	27
Muut rahoitustulot	386	461
Korkokulut	-153	-111
Muut rahoituskulut	-11	-19
Vuosikate	2 857	1 109
Poistot ja arvonalentumiset	-1 488	-1 424
Satunnaiset tuotot	0	180
Tilikauden tulos	1 368	-136
Tilikauden ylijäämä	1 368	-136
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	13,4	12,0
Vuosikate/Poistot, %	192	78
Vuosikate, euroa/ asukas	514	197
Asukasmäärä	5 562	5 636

Tuloslaskelma osoittaa, miten tilikauden tuotot riittävät palvelujen tuottamisesta aiheutuneisiin kuluihin.

Mäntyharjun kunnan tuloslaskelman toimintatuottojen kokonaismäärä (ulkoiset ja sisäiset) tilikaudella oli 9.577.320 €, josta ulkoiset toimintatuotot olivat 6.623.330 €.

Toimintakulut (sisäiset ja ulkoiset) olivat 52.358.540€, josta ulkoiset toimintakulut olivat 49.404.550€. Verotulojen kehitys on esitetty alla olevassa taulukossa. Kunnallisverokertymä kasvoi 8,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Kiinteistöverot kasvoivat 3,7 %. Yhteisöverotulot pienenevät 6,1 %.

Verotulot jakautuvat verolajeittain seuraavasti:

	TA 2022	TP 2022	Poikkeama	TP 2021	Muutos %
	+ muutokset		€		TP 2021
Kunnallisvero	17 484 000	18 318 539,36	834 539	16 885 846,25	8,5
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 841 000	3 793 345,55	952 346	4 039 491,79	-6,1
Kiinteistövero	2 762 000	2 926 873,19	164 873	2 822 343,61	3,7
Verotulot yhteensä	23 087 000	25 038 758,10	1 951 758	23 747 681,65	5,4

Valtionosuuksien toteuma oli 20.351.734 €. Kertymä oli 4,1 % edellisvuotta suurempi. Poistoja kertyi 1.488.190,86 €.

Toimintakate kertoo jaksotettujen toimintatuottojen ja –kulujen erotuksen, joka on katettava verorahoituksella ja valtionosuuksilla. Toimintakate kasvoi vuoden 2021 tasosta 0,6 % (240.710 €). Toimintatuotot kattoivat noin 13 % toimintakuluista.

Vuosikate kuvaa kokonaisrahoituksen riittävyyttä. Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Poistojen ja satunnaisten erien jälkeen tilikauden tulos oli 1.368.328,30 € euroa ylijäämäinen. Kertynyttä ylijäämää oli taseessa vuoden 2022 lopussa 6.686.881,77 €.

1.3.2. TOIMINNAN RAHOITUS

Rahoituslaskelmaan kootaan kaikki kunnan rahanlähteet ja käytöt. Rahoituslaskelma kuvaa kirjattujen liiketapahtumien vaikutusta kunnan rahavaroihin eli sitä, lisääntyivätkö vai vähenivätkö kunnan rahavarat tilikauden aikana. Tuloslaskelman tavoin rahoituslaskelma sisältää ainoastaan ne erät, jotka ovat syntyneet kunnan kannalta ulkopuolisiin yksiköihin nähden.

Toiminnan ja investointien rahavirta, tulorahoitus

kuvaa tuloslaskelmassa esitettyjen tuottojen ja kulujen vaikutusta rahavaroihin eli kuinka paljon varsinainen toiminta on tuottanut tilikauden aikana rahavaroja. Toiminnan rahavirta oli 2.818.586,85 €.

Rahoituslaskelman investoinnit muodostuvat pysyvien vastaavien investointimenoista, rahoitusosuuksista sekä luovutusvoitoista. Investointimenojen määrä oli vuonna 2022 yhteensä 901.065,37 €. Pysyvien vastaavien luovutustuloja kertyi 148.542,95 €.

Vuoden lopussa kunnalla oli lainaa yhteensä 20,3 milj. euroa, joka oli 1,9 milj. euroa vähemmän kuin v. 2021 tilinpäätöksessä.

TP Rahoituslaskelma 1000€ + tunnusluvut

	2022 1000 €	2021 1000 €
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 857	1 109
Satunnaiset erät	0	180
Tulorahoituksen korjauserät	-38	84
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-901	-2 441
Rahoitusosuudet inv.menoihin	0	10
Käyttöomaisuuden myynnit	149	223
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 066	-836
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	88	88
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 903	-2 060
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 000	4 000
Muut maksuvalmiuden muutokset	932	-329
Rahoituksen rahavirta	-883	1 699
Rahavarojen muutos	1 183	863
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	5 398	4 215
Rahavarat 1.1.	4 215	3 352
	1 183	863
TP Rahoituslaskelma + tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä,	-4,40	-5,60
Investointien tulorahoitus, %	317,0	45,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,4
Lainanhoitokate	1,5	0,6
Kassan riittävyys, pv	37,6	29,0
Asukasmäärä	5 562	5 636

Rahoituslaskelman tunnusluvut mittaavat maksuvalmiutta ja kassavarojen riittävyyttä.

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, € = tilinpäätösvouden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla seurataan investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä.

*Investointien tulorahoitus = 100*Vuosikate/investointien omahankintameno. Tunnusluku vähennettynä sadasta kertoo prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli käyttöomaisuuden myynnillä, lainalla tai kassavarojen määrää vähentämällä.*

Lainanhoitokate = (vuosikate + korkokulut) / (korkokulut + lainanlyhennykset) = 0,4. Lainanhoitokate kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman velvoitteiden hoitoon. Lainanhoitokyvyn katsotaan olevan hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2.

Kassan riittävyys 31.12.2021 = 365*rahavarat/kassasta maksut tilikaudella = 37,6 pv.

1.4 RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Tase sisältää kunnan omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti. Taseen loppusumma 31.12.2022 oli 48,0 milj. euroa. Taseen loppusumma pieneni edellisestä vuodesta noin 0,4 milj.€.

Taseen tunnusluvut:

Omavaraisuusaste, % = $100 \cdot (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{koko pääoma} + \text{saadut ennakot})$ Tunnuslukuarvon hyvänä tasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alemmaa omavaraisuusastetta on pidettävä jo heikkona ja se merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tunnusluku kertoo kunnan vakavaraisuudesta, alijäämän sietokyvystä ja kyvystä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \cdot (\text{vieras pääoma} + \text{saadut ennakot}) / \text{käyttötulot}$ = Mäntyharju=54,9. Mitä pienempi suhteellisen velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisin maksusta tulorahoituksella.

Lainakantaan lasketaan koko vieraan pääoman määrä vähennettyinä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Mäntyharjun kunnan lainakanta tilikauden lopussa oli 3.646 euroa/asukas.

Lainat ja vuokravastuut € = vieras pääoma – (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat) + Vuokravastuut

	2022	2021
TASEEN TUNNUSLUVUT:		
Omavaraisuusaste, %	46,2	43,0
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	48,4	54,9
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	48,4	54,9
Kertynyt yli-/alijäämä, 1000€	6 687	5 319
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 202	944
Lainakanta 31.12., 1000€	20 278	22 181
Lainakanta 31.12., €/asukas	3 646	3 936
Lainat ja vastuut, 31.12.	22 682	25 009
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 078	4 437
Lainasaamiset, 1000€	2 177	2 265
Asukasmäärä	5562	5636

VASTAAVAA	2022	2021
	1000 €	1000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	41 089	41 874
I Aineettomat hyödykkeet	65	77
1. Aineettomat oikeudet	56	62
2. Tietokoneohjelmistot	9	15
II Aineelliset hyödykkeet	34 259	34 853
1. Maa- ja vesialueet	4 463	4 379
2. Rakennukset	25 169	25 572
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 168	3 760
4. Koneet ja kalusto	285	346
5. Muut aineelliset hyödykkeet	59	59
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hank	116	737
III Sijoitukset	6 765	6 945
1. Osakkeet ja osuudet	4 205	4 297
3. Muut lainasaamiset	2 177	2 265
4. Muut saamiset	382	382
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	125	130
2. Lahjoitusrahastojen varat	125	130
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 764	6 413
II Saamiset	1 366	2 199
Pitkäaikaiset saamiset	17	29
1. Myyntisaamiset	17	29
Lyhytaikaiset saamiset	1 349	2 170
1. Myyntisaamiset	487	520
3. Muut saamiset	66	348
4. Siirtosaamiset	797	1 302
III Rahoitusarvopaperit	6	2
2. Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteih	6	2
IV Rahat ja pankkisaamiset	5 392	4 213
VASTAAVAA YHTEENSÄ	47 977	48 417

VASTATTAVAA	2022	2021
A OMA PÄÄOMA	22 186	20 818
I Peruspääoma	15 499	15 499
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 319	5 454
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 368	-136
D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	588	640
2. Lahjoitusrahastojen pääomat	578	601
3. Muut toimeksiantojen pääomat	10	39
E VIERAS PÄÄOMA	25 203	26 960
I Pitkäaikainen	19 691	13 072
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 090	12 478
7. Muut velat	602	594
II Lyhytaikainen	5 512	13 888
1. Joukkovelkakirjalainat	0	8 000
2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 188	1 703
5. Saadut ennakot	3	2
6. Ostovelat	2 104	2 278
7. Muut velat	160	218
8. Siirtovelat	2 057	1 687
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	47 977	48 417

1.5 KOKONAISTULOT- JA MENOT

Kokonaistulojen ja –menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat. Verotulojen ja valtionosuuksien merkitys kunnan kokonaistuloista kasvaa joka vuosi. Kunnan tulee jatkossa päivittää maksuperusteet ja tak-sat vuosittain. Kunnan omiin keinoihin lisätä tuloja sisältyy myös omaisuuden myynti.

MÄNTYHARJUN KUNTA		ULKOISET KOKONAISTULOT JA KOKONAISMENOT 31.12.2022			
KOKONAISTULOT		KOKONAISMENOT			
Toiminta	52 425 582			Toiminta	49 606 995
Toimintatuotot	6 623 332	10,92 %		Toimintakulut	49 404 549 81,78 %
Verotulot	25 038 758	41,28 %		Korkokulut	153 309 0,25 %
Valtionosuudet	20 351 734	33,55 %		Muut rahoituskulut	11 205 0,02 %
Korkotuotot	26 178	0,04 %		Satunnaiset kulut	0 0,00 %
Muut rahoitustuotot	385 581	0,64 %		Tulorahoituksen korjauserät	37 932 0,06 %
Satunnaiset tuotot	0	0,00 %		- Pakollisten varausten muutos	0,00 %
Tulorahoituksen korjauserät	0	0,00 %		- Muut oikaisut	0,00 %
- Pysyv.vastaav.hyöd.luovutusvoitot		0,00 %		- Pysyv.Vast. hyöd. Luovutustap.	0,00 %
Investoinnit				Investoinnit	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0,00 %		Investointimenot	901 065 1,49 %
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustulot	148 543	0,24 %		Rahoitustoiminta	
Rahoitustoiminta				Antolainasaamisten lisäykset	0 0,00 %
Antolainasaamisten vähennykset	87 931	0,14 %		Pitkäaikaisten lainojen vähennys	1 902 991 3,15 %
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000 000	13,19 %		Lyhytaikaisten lainojen vähennys	8 000 000 13,24 %
Lyhytaikaisten lainojen lisäykset		0,00 %		Oman pääoman vähennykset	
Oman pääoman lisäykset					60 411 052 100,00 %
	60 662 056	100,00 %			
				Maksuvalmius	251 005
				Rahoituslaskelmasta	
				Muut maksuvalmiuden muutokset	931 658
				Rahavarojen muutos	-1 182 662
				Yhteensä	-251 005

1.6 KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

1.6.1 YHDISTELMÄ KONSERNITILINPÄÄTÖKSEEN SISÄLTYVISTÄ YHTEISÖISTÄ

Toimintakertomuksessa esitetään yhdistelmä kunnan tytär-, osakkuus- ja muista omistusyhteisöistä sekä kuntayhtymistä, joissa kunta on jäsenenä.

Yhdistelty konsernitilinpäätökseen		
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	2	
Kunnallista liiketoimintaa		
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		3
Muut omistusoikeusyhtiöt		
Yhteensä	5	3

Tytäryhtiöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt

	Kotipaikka	Kunnan omistusos. %	Konsernin omistus %
Tytäryhtiöt			
KOY Keskiväli	Mäntyharju	100,00	100,00
Mäntyharjun Yrityskiinteistöt Oy	Mäntyharju	100,00	100,00
Kuntayhtymät			
Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalvelujen ky	Mikkeli	6,640000	6,640000
Vaalijalan kuntayhtymä	Pieksämäki	3,135790	3,135790
Etelä-Savon Maakuntaliitto	Mikkeli	4,288500	4,288500
Osakkuusyhteisöt			
As.Oy Halssinrinne	Mäntyharju	25,40	25,40
Mäntyharjun Suittimäki Oy	Mäntyharju	33,33	33,33
KOY Mäntyharjun Virastokeskus	Mäntyharju	27,53	27,53

1.6.2 KONSERNIN TOIMINNAN OHJAUS

Mäntyharjun kunnan hallintosäännön mukaan konsernijohtoon kuuluu kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja talous- ja hallintojohtaja. Konsernijaosto antaa tarvittavat ohjeet yhtiökokousedustajille sekä kuntayhtymien ja kuntakonsernin kokouksia koskevia ohjeita.

Kuntakonserniin kuuluvat yhtiöt noudattavat toiminnassaan osakeyhtiölakia ja toimivat yhtiöjärjestyksen, osakassopimusten ja yhtiötä sitovien lakien puitteissa. Konserniin kuuluvat keskeiset tytäryhtiöt julkaisevat toiminnastaan osavuositarkastukset ja vuosiraportin.

1.6.3 OLENNAISET KONSERNIA KOSKEVAT TAPAHTUMAT

KOY Mäntyharjun Myllyrinne on lopettanut toimintansa vuonna 2022. Kiinteistö on osittain purettu. Purkamaton osa siirretty kunnalle.

Kuntajaoston ohjeen 20.2.2015 mukaan poistovajetta ei ole kirjattu tytäryhtiöistä, jotka ovat kirjanneet tilinpäätöksessä suunnitelman mukaiset poistot.

1.6.4 ARVIO KONSERNIN TODENNÄKÖISESTÄ TULEVASTA KEHITYKSESTÄ

Konserniin kehitykseen sisältyy eritasoisia riskejä. Vastuut tytäryhtiöistä ovat täysin Mäntyharjun kunnalla. Tytäryhtiöihin, erityisesti KOY Keskiväliin, sisältyvät taloudellisten riskien huomioiminen onkin oleellista arvioitaessa konsernin tulevaa kokonaiskehitystä.

1.6.5 SELONTEKO KONSERNIVALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Konsernivalvonta on järjestetty konserniohjeen ja hallintosäännön avulla. Konsernijaosto antaa erilliset ohjeet kuntakonsernin kokouksia varten.

1.6.6 KONSERNITILINPÄÄTÖS JA SEN TUNNUSLUVUT

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	40 432 581,61	38 500 045,92
Toimintakulut	-81 288 250,92	-79 462 345,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 196,90	1 702,28
TOIMINTAKATE	-40 853 472,40	-40 960 596,90
Verotulot	24 972 011,76	23 677 389,60
Valtionosuudet	20 351 734,00	19 543 567,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 439,68	12 264,70
Muut rahoitustuotot	496 693,61	427 943,17
Korkokulut	-254 169,19	-191 259,14
Muut rahoituskulut	-54 306,40	-20 690,47
Rahoitustuotot ja -kulut	198 657,71	228 258,27
VUOSIKATE	4 668 931,07	2 488 617,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 574 556,57	-2 558 390,93
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	-20 436,97	-44 372,64
Poistot ja arvonalentumiset	-2 594 993,54	-2 602 763,57
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	179 838,69
Satunnaiset kulut	0,00	-119 168,27
Satunnaiset erät	0,00	60 670,42
TILIKAUDEN TULOS	2 073 937,53	-53 475,19
Laskennalliset verot	-55 816,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	1 865,14	49 591,35
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 019 986,67	-3 883,83
Tuloslaskelman tunnusluvut	2022	2021
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	49,7	48,5
Vuosikate/Poistot, %	179,9	95,6
Vuosikate, euroa/asukas	839	442
Asukasmäärä	5 562	5 636

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 668 931,07	2 488 617,97
Satunnaiset erät	0,00	60 670,42
Tulorahoituksen korjauserät	-821 505,71	903 876,96
	3 847 425,35	3 453 165,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 685 663,39	-4 180 625,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 562,54	11 685,35
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 574,09	736 698,71
	-2 652 526,76	-3 432 241,39
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 194 898,60	20 923,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-257,54	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	5 266,45
	-257,54	5 266,45
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 034 982,93	1 665 323,22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 098 009,79	-2 612 294,05
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 416 756,24	3 302 043,55
	-1 479 783,10	2 355 072,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-48 038,18	125 705,95
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 609,21	38 266,66
Saamisten muutos	-332 431,11	570 393,10
Korottomien velkojen muutos	1 049 340,82	-416 074,49
	663 262,32	318 291,22
Rahoituksen rahavirta	-816 778,32	2 678 630,39
Rahavarojen muutos	378 120,28	2 699 554,34
Rahavarat 31.12.	8 008 464,71	7 630 344,43
Rahavarat 1.1.	7 630 344,43	4 930 790,09
Rahavarojen muutos	378 120,28	2 699 554,34
Rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1 000 €	-6 772	-6 516
Investointien tulorahoitus, %	174,1	59,7
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,6
Lainanhoitokate	2,1	1,0
Kassan riittävyys, pv	34	32

KONSERNITASE

	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	194 497,18	281 960,02
Muut pitkävaikutteiset menot	4 357,91	5 286,76
Aineettomat hyödykkeet	198 855,09	287 246,78
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 081 808,05	5 004 507,86
Rakennukset	43 519 786,96	41 547 440,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 509 978,75	4 092 421,03
Koneet ja kalusto	977 991,87	1 068 189,64
Muut aineelliset hyödykkeet	64 276,59	60 625,30
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	139 080,71	2 457 765,78
Aineelliset hyödykkeet	54 292 922,94	54 230 949,95
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	129 542,32	152 737,76
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonko	1 634 203,04	1 614 983,93
Muut saamiset	397 246,00	396 988,45
Sijoitukset	2 160 991,35	2 164 710,15
PYSYVÄT VASTAAVAT	56 652 769,37	56 682 906,88
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	6 580,64	11 526,33
Muut toimeksiantojen varat	281 641,53	359 673,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	288 222,17	371 199,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	181 991,64	176 382,43
Vaihto-omaisuus	181 991,64	176 382,43
Saamiset		
Myyntisaamiset	17 100,00	28 640,22
Siirtosaamiset	189,62	196,58
Pitkäaikaiset saamiset	17 289,62	28 836,80
Myyntisaamiset	1 740 757,71	2 352 953,16
Lainasaamiset	0,00	189,88
Muut saamiset	530 013,81	707 681,09
Siirtosaamiset	3 024 750,80	1 890 719,90
Lyhytaikaiset saamiset	5 295 522,32	4 951 544,03
Saamiset	5 312 811,94	4 980 380,83
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 000,00	1 750,00
Muut arvopaperit	0,00	413 649,63
Rahoitusarvopaperit	6 000,00	415 399,63
Rahat ja pankkisaamiset	8 002 464,71	7 214 944,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 503 268,29	12 787 107,69
VASTAAVAA	70 444 259,83	69 841 214,13

	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 499 040,60	15 499 040,60
Muut omat rahastot	832 277,37	927 397,96
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 913 759,08	6 917 642,92
Tilikauden yli-/alijäämä	2 019 986,67	-3 883,83
OMA PÄÄOMA	25 265 063,71	23 340 197,64
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	5 209,79
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	412 430,78	1 223 022,53
PAKOLLISET VARAUKSET	412 430,78	1 223 022,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	581 558,41	604 762,62
Muut toimeksiantojen pääomat	195 117,49	302 928,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	776 675,89	907 691,47
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 140 306,66	24 292 812,93
Muut velat	619 525,52	612 203,05
Pitkäaikainen vieras pääoma	31 759 832,18	24 905 015,97
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	8 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 903 320,65	2 230 597,48
Saadut ennakot	21 076,09	18 487,49
Ostovelat	4 196 520,61	4 015 334,73
Muut velat	931 171,62	645 975,92
Siirtovelat	4 842 412,97	4 269 741,80
Laskennalliset verovelat	335 755,33	279 939,33
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 230 257,26	19 460 076,75
VIERAS PÄÄOMA	43 990 089,45	44 365 092,72
VASTATTAVAA	70 444 259,83	69 841 214,15
Taseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	35,9	33,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	51,3	54,3
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	8 934	6 914
Kertynyt yli-/alijäämä, euroa/asukas	1 606	1 227
Lainakanta 31.12., 1 000 €	33 044	34 523
Lainakanta 31.12./asukas	5 941	6 126
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 €	37 386	37 532
Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas	6 722	6 659
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0	0
Henkilöstömäärä	467	207

Konsernitase sisältää konsernin omaisuus- ja pääomaerät tilikauden päättyessä ryhmiteltynä luonteensa mukaisesti. Konsernitase osoittaa konsernin varat ja velat sekä vastuut ulkopuolisille. Konsernitase osoittaa konsernin oman pääoman sen jälkeen, kun siitä on vähennetty konserniyhteisöjen väliset keskinäiset saamiset ja velat, konserniyhteisöjen sisäiset katteet ja keskinäinen osakeomistus, erotettu ulkopuolisten omistus ja vähemmistöosuudeksi, ja osakkuusyhteisöjen omistusosuutta vastaava määrä osakkuusyhteisöjen voitosta tai tappiosta sekä oman pääoman muutoksesta on yhdistelty konsernitaseeseen.

1.7 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY JA TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

1.7.1 ASIAA KOSKEVA SÄÄNTELY

Kunnanhallituksen on tehtävä toimintakertomuksessa esitys tilikauden tuloksen käsittelystä.

1.7.2 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Tilikauden tuloksella tarkoitetaan tuloslaskelman tulosta ennen varaus- ja rahastosiirtoja. Kirjaimellisesti tuloksen käsittely on ylijäämäisen tuloksen siirtämistä taseen vapaaehtoiseen varaukseen, rahastoon tai tilikauden ylijäämä –tilille.

Kunnan tilikauden tulos on 1.368.328,30 euroa ylijäämäinen. Kunnanhallitus esittää tilikauden käsittelystä seuraavaa:

Tilikauden tulos 1.368.328,30 euroa siirretään taseen yli-/alijäämätalille.

1.7.3 TALouden TASAPAINOTTAMISTOIMENPITEET

Kunnan taseessa on kertynyttä ylijäämää eikä kattamattomia alijäämiä ole. Lakisääteistä velvoitetta tasapainottamisohjelman laatimiseksi ei ole.

2 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

2.1 Seuranta koskeva sääntely

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota (KuntaL 110.5 §). Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailussa on lisäksi käytävä ilmi, onko menot, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla (KuntaL 110.4 §). Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110.4§). Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama muutetun talousarvion ja toteutuman välillä.

2.2 Tavoitteiden toteutuminen

Tavoitteen merkitystä ja noudattamista korostetaan kuntalain eri säännöksissä: valtuusto ylimpänä toimielimenä päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista (14 §, 110 §), määrärahan ja tuloarvion on liityttävä tavoitteeseen (110.4 §) ja kunnanhallituksen on annettava toimintakertomuksessa selvitys tavoitteen toteutumisesta (113 §). Talousarviossa asetettujen tavoitteiden tulee toteuttaa valtuuston hyväksymää kuntastrategiaa (110 §). Kuntastrategiassa määritellään sen toteutumisen arviointi ja seuranta. Kaikkia talousarvion tavoitteita koskee noudattamisvelvoite ja raportointivelvoite. Sitovuus määritellään talousarviossa ja sen tulee käydä ilmi toteutusvertailusta.

2.3 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

Toteutusvertailusta tulee käydä ilmi määrärahat ja tuloarviot, toteutuneet menot ja tulot sekä niiden erotus (toimintakate/netto). Alkuperäinen talousarvio ja siihen tehdyt hyväksytyt muutokset esitetään erikseen. Poikkeamana esitetään muutetun talousarvion ja toteutuman erotus.

2.3.1 Käyttötalouden toteutuminen

2.3.1.1 KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	7 153				13 208	13 208
Toimintamenot	-36 658	-25 860		-25 860	-19 468	6 392
Toimintakate	-29 505	-25 860		-25 860	-6 260	19 600
Laskennalliset kustannukset	29 505	25 860	0	25 860	3 715	-22 145
Tilikauden yli-/alijäämä	0	0	0	0	-2 545	-2 545

Vastuuhenkilö

Hallinto- ja talousjohtaja

2.3.1.2 TARKASTUSLAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
TARKASTUSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	71				96	96
Toimintamenot	-18 761	-19 780		-19 780	-18 824	956
Toimintakate	-18 691	-19 780		-19 780	-18 728	1 052
Laskennalliset kustannukset	5 529	19 780	0	19 780	5 454	-14 326
Tilikauden yli-/alijäämä	-13 161	0	0	0	-13 274	-13 274

TA 2022

Kuntalain 121 § mukaisesti tarkastuslautakunnan tehtävät ovat:

1. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
2. huolehtia kunnan ja sen tytäryhtiöiden tarkastuksen yhteensovittamisesta sekä
3. valvoa KuntaL 84 §:ssä säädetyn luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Vastuuhenkilö Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja

2.3.1.3 KUNNANVALTUUSTO

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
KUNNANVALTUUSTO						
Toimintamenot	-47 500	-56 020		-56 020	-37 636	18 384
Toimintakate	-47 500	-56 020		-56 020	-37 636	18 384
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-47 500	-56 020	0	-56 020	-37 636	18 384

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Seminaarit - päätöksenteon läpinäkyvyyden terävöittäminen	Toteutuneiden seminaarien lukumäärä	Järjestetään 3 seminaaria / iltakoulua	Järjestetty neljä seminaaria. - ruokahuolto - talous - strategia x2

Kuntastrategian edistämisen tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Tasapainoinen talous	Toimintojen ja investointien rahavirrat	Toimintojen ennakointi, suunnitelmallisuus ja seuranta. Investointien rytmitys	Tulos: 1,368 M€ ylijäämä Rahavirran kertymä: - 4,4 M€ (2022) - 5,6 M€ (2021) Investointien rytmitys toteutettu.
Kuntastrategian päivitys	Tehty/valmisteilla	Uuden valtuuston perehdytys strategia-työhön ja uuden kuntastrategian valmistelu.	Kuntastrategia hyväksytty.
Kuntalaisdialogi	Kuulemistilaisuuksien määrä >3	Uudenlaisten kuntalaisfoorumien kehittäminen	Kuntalaisten kuulemisia 8 kpl: - strategia x 2 - nuoret: Vaikuta!, matalankynnyksen vaikuttamisilta ja kirjaston kehittäminen, kesän höntsävuorot - kuljetusaplikaatio - koulukuljetukset x 2

Kunnanvaltuuston kohdalla esitetyt tavoitteet ovat koko kuntaorganisaatiota koskevia

Vastuhenkilö

Kunnanjohtaja

2.3.1.4 KUNNANHALLITUS LTK

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
KUNNANHALLITUS						
Toimintatuotot	1 025 549	619 280		619 280	1 881 902	1 262 622
Toimintamenot	-33 575 248	-32 746 270	-4 700 000	-37 446 270	-35 033 936	2 412 334
Toimintakate	-32 549 699	-32 126 990	-4 700 000	-36 826 990	-33 152 034	3 674 956
Poistot ja arvonalentumiset	-11 725	-11 720		-11 720	-7 035	4 685
Laskennalliset kustannukset	394 414	478 550	0	478 550	540 881	62 331
Tilikauden yli-/alijäämä	-32 167 010	-31 660 160	-4 700 000	-36 360 160	-32 618 188	3 741 972

Vastuuhenkilöt Kunnanjohtaja, hallinto- ja talousjohtaja

Kunnanhallitus

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kunnanhallitus						
Toimintatuotot	118					0
Toimintamenot	-89 833	-44 510		-44 510	-87 692	-43 182
Toimintakate	-89 715	-44 510		-44 510	-87 692	-43 182
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-89 715	-44 510	0	-44 510	-87 692	-43 182

Em. lisäksi kunnanhallitus on seurannut kunnan talouden ja toimintojen toteutumista kolmannesvuosi- ja vuosiraportoinnin ja kuntatarkastajan antamien tarkastuslauseiden avulla, käsitellyt kunnanvaltuustolle annettuja aloitteita sekä toteuttanut kunnanvaltuuston päätösten täytäntöönpanon.

Kunnanhallituksen hallinto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kunnanhallituksen hallinto						
Toimintatuotot	4 715				8 596	8 596
Toimintamenot	-265 495	-403 230		-403 230	-389 823	13 407
Toimintakate	-260 780	-403 230		-403 230	-381 228	22 002
Laskennalliset kustannukset	260 780	226 270	0	226 270	381 228	154 958
Tilikauden yli-/alijäämä	0	-176 960	0	-176 960	0	176 960

Kunnanhallituksen hallinto sisältää viiden henkilön palkkakulut ja toimintamenot. Hallinnon lisäksi kunnanhallituksen alle on varattu määrärahat suhdetoimintaa ja edustusta sekä toimikuntia varten.

Yleishallinto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Yleishallinto						
Toimintatuotot	207 341	254 200		254 200	312 492	58 292
Toimintamenot	-2 958 724	-3 445 800		-3 445 800	-2 813 251	632 549
Toimintakate	-2 751 383	-3 191 600		-3 191 600	-2 500 759	690 841
Poistot ja arvonalentumiset	-11 725	-11 720		-11 720	-7 035	4 685
Laskennalliset kustannukset	887 612	894 790	0	894 790	863 815	-30 975
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 875 497	-2 308 530	0	-2 308 530	-1 643 979	664 551

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Tuottaa laadukkaat ja oikea-aikaiset yleis-, talous-, henkilöstö- ja tietohallintopalvelut Mäntyharjun kunnan muille toimialoille sekä sidosryhmille	Asiakaspalaute Kirjanpidon ja palkkahallinnon oikeellisuus ja ajantasaisuus ICT-palveluiden häiriöttömyys	Reklamaatioiden määrä	Heha: Reklamaatiot palvelutuottajalle 3-4kpl /kk. Korvauksia saatu kahdesta tapauksesta. Taha: Ei reklamaatioita. ICT: Tikettejä 644 kpl. Ratkaisuaika 63% samana päivänä, 91% viikon aikana.
Henkilöstön moniosaajuus Sisäisen viestinnän lisääminen tulevista muutoksista Työhön motivoitunut henkilöstö	Kuhunkin kriittiseen tehtävään löytyy sijainen Toimintojen sujuminen myös toimivapaiden ja lomien aikana	Koulutukset, sisäinen perehdyttäminen Infotilaisuudet Tiimipalaverit	Lomien keskittämistä toteutettu.
Toimintaprosessien tarkastelu Henkilöstö osallistuu toimintojen kehittämiseen	Asiakaspalaute Ylitöiden/liukumatumtien määrä	Prosessien arviointi	Työajanseurannassa siirrytty sähköiseen järjestelmään. Etätyötä toteutettu henkilökohtaisten sopimusten mukaisesti.
Hyvinvoiva työyhteisö	Sairauslomat hallinnassa Työhyvinvointikyselyn palaute	Yhteistyö työterveyden kanssa Työhyvinvointikysely	Party-kysely toteutettu. Toimintojen kehittäminen aloitettu.

Vastuuhenkilö

Hallinto- ja talousjohtaja

Erillismääräraha	€ TA 2022	€ TP 2022	selite
Työterveyshuolto 19416201	155 300	150 620	Henkilökunnan työterveyshuoltopalvelut ostetaan Suomen Terveystalo Oy:ltä. Työterveyshuolto kattaa lakisääteisen ennaltaehkäisevän työterveyshuollon lisäksi yleislääkäritasoisien sairaanhoidon laboratorio- ja kuvantamispalveluineen. Henkilökunnalla on terveyttä ylläpitävinä palveluina käytettävissään myös työfysioterapeutin, psykologin ja ravitsemusterapeutin palvelut. Kela korvaa noin 50 % työterveyshuollon toimintasuunnitelman mukaisista kustannuksista, ensisijaisesti ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa.
Joukkoliikenne 19416202	52 000	54 240	Kunnassa on käytössä 7 kutsuperiaatteleella toimivaa asiointipalvelureittiä. Reitit palvelevat pääosin haja-asutusalueiden kuntalaisia. Kunnassa ei ole tuettua joukkoliikennettä.
Kom-myyntivoitot / tappiot 19416203	39 960		Menokohtaan kirjataan kunnan myyntivoitto/-tappio Myyntivoittoja 31.350 €, ei tappioita
Maaseututoimi 19416204	93 190	87 160	Maaseututoimen palveluiden osto Mikkelin kaupungilta. Määrärahavaraus maaseutualueen kehittämiseen ja 4H toiminnan tukemiseen
Työllisyyden hoito 19416211	373 810	440 370	Kunnan maksuosuus pitkäaikaistyöttömyyden kustannuksista (Kela).

19416215	166 710	155 760	Lisäksi määrärahalla järjestettiin kahden viikon kesäharjoittelutöitä nuorille ja tukityöpaikkoja 1-6 kk jaksoille. Korona ei keskeyttänyt kunnan työpajatoimintaa vaan palveluja eri muodoissa järjestettiin päivittäin noin 30 henkilölle.
Työmarkkinatoiminta 19416216	19 460	12 880	Kunnallisen työmarkkinalaitoksen jäsenmaksu ja pääluottamusmieskorvaukset
Asuntotoimen hallinto 19416221	1 450	190	Kunnan suorassa omistuksessa olevien huoneistojen vuokrauspalvelut ostetaan Punavaara Oy:ltä.
Asunto-osakeyhtiöt 19416222	39 650	14 660	Kunnan suorassa omistuksessa on 3 huoneistoa. Huoneistoista saatiin vuokratuloja 23.780€ ja vastike- ym. kuluja oli 14.660 €.
Kuel:n eläkeperustein- nen maksu 19416241	1402 720	809 480	Kunta maksaa eläkemenoperusteista maksua niistä maksussa olevista eläkkeistä, jotka ovat karttuneet kunnan palveluksessa ennen vuotta 2005.
Tietohallintopalvelut 19416261	385 450	414 400	Kunnan ict-palvelu.
Toimistopalvelut 19416262-264	242 240	274 230	Henkilöstöhallinto, laskentatoimi ja muut toimistopalvelut; 1,7 htv. Kunnan palkanlaskenta ostetaan Sarastia Oy:ltä. Taloushallinto siirtyi vuoden 2021 alusta uudistuneeseen kuntien talousraportointiin.

Muu yleishallinto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Muu yleishallinto						
Toimintatuotot	2 148	200		200	32 824	32 624
Toimintamenot	-449 532	-441 870		-441 870	-431 250	10 620
Toimintakate	-447 384	-441 670		-441 670	-398 426	43 244
Laskennalliset kustannukset	109 685	118 670	0	118 670	122 324	3 654
Tilikauden yli-/alijäämä	-337 699	-323 000	0	-323 000	-276 102	46 898

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Henkilökunnan jaksamisen tukeminen	Sairauspoissaolot	e-passi Henkilökunnan muistaminen Hyvinvointiohjelman laatiminen	Sairauspoissaolot 14,4 pvä/työntekijä. Henkilökunnan merkkipäivät huomioitu ohjeen mukaisesti. Hyvinvointiin pyritään vaikuttamaan partykyselyn jatkotoimin.
Tapaturmien vähentäminen	Tapaturmatilastot	Yhteistyö vakuutusyhtiön kanssa Työsuojeluntoimintaohjelma Työsuojelukävelyt Työterveyshuollon järjestämät nosto- ym. infot	Vakuutusyhtiön tilastoimia tapaturmia työmatkalla 2 kpl, työssä 13 kpl.

Vastuuhenkilö

Hallinto- ja talousjohtaja

Erillismäärärahat:

Erillismääräraha	€ TA 2022	€ TP 2022	selite
virkestys 19416281	4 200	1 720	Koronaepidemian vuoksi yhteisiä virkestystilaisuuksia ei järjestetty.
verotus 19416282	130 000	122 110	Mäntyharjun kunnan osuus verotuskustannuksista on noin 0,1% kunnilta perittävistä kustannuksista. Kunnan maksuosuus määritellään kunnan väestömäärän sekä kunnallisveron ja yhteisöveron perusteella.
seuraeläinten hoito 19416283	3 500	2 830	Löytöeläinten hoidosta aiheutuneet kustannukset
tyky-toiminta 19416284	18 000	18 820	Henkilöstön työkykyä ylläpitävä toiminta sisältää työnantajan kustantaman verovapaan ePassi liikunta- ja kulttuuriedun. Edun arvo on 100 €/työntekijä/vuosi.
työsuojelu 19416285	22 170	20 930	Kunnan yhteistyötoimikunta hoitaa myös työsuojelutoimikunnan tehtävät. Sisältää työsuojelupääällikön, pääluottamusmiesten ja luottamusmiesten sekä työsuojeluvaltuutettujen korvaukset
yhteistoimintaosuudet ja avustukset 19416286	189 500	152 830	Avustuksia, yhteistoimintaosuuksia ja jäsenmaksuja
muu yleishallinto 19416287	74 500	83 240	Koko kuntaa koskevat yhteiset kustannukset
vastaanottopalvelujen tuottaminen 19416299		28 780	Menokohtaan kirjataan kunnan ja vok:n välisestä sopimuksesta aiheutuneet kustannukset. Tulot kattavat valtaosaltaan menot.

Ympäristöpalvelut

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Ympäristöpalvelut						
Toimintamenot	-173 244	-230 000		-230 000	-189 663	40 337
Toimintakate	-173 244	-230 000		-230 000	-189 663	40 337
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-173 244	-230 000	0	-230 000	-189 663	40 337

Eläinlääkintähuolto, ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu on järjestetty Mikkelin, Hirvensalmen, Pertunmaan ja Mäntyharjun sekä Kangasniemen kuntien yhteistyönä osana Mikkelin kaupungin organisaatiota.

Ympäristölautakunnan, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun osalta kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen perusteella. Eläinlääkintähuollossa kustannusjako perustuu kunnissa tehtyihin sairasmatkoihin ja pieneläinkäynteihin, siten kuin on tarkemmin määritelty. Tilakustannukset ja eläinlääkärisubventiot on sisällytetty jaettaviin kustannuksiin.

Pelastustoimi

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Pelastustoimi						
Toimintamenot	-626 146	-665 180		-665 180	-664 477	703
Toimintakate	-626 146	-665 180		-665 180	-664 477	703
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-626 146	-665 180	0	-665 180	-664 477	703

Sosiaali- ja terveystalvet

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Sosiaali- ja terveystalvet						
Toimintatuotot	661 416	272 600		272 600	1 494 501	1 221 901
Toimintamenot	-29 106 499	-27 572 600	-4 700 000	-32 272 600	-30 601 743	1 670 857
Toimintakate	-28 445 083	-27 300 000	-4 700 000	-32 000 000	-29 107 241	2 892 759
Laskennalliset kustannukset	-754 139	-647 010	0	-647 010	-706 481	-59 471
Tilikauden yli-/alijäämä	-29 199 222	-27 947 010	-4 700 000	-32 647 010	-29 813 723	2 833 287

Sosiaali- ja terveystalvet ostetaan ostopalveluna Etelä-Savon sosiaali- ja terveystalveluiden kuntayhtymältä.

Elinkeinotoimi

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Elinkeinotoimi						
Toimintatuotot	7 970					0
Toimintamenot	-196 209	-274 910		-274 910	-192 386	82 524
Toimintakate	-188 239	-274 910		-274 910	-192 386	82 524
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-188 239	-274 910	0	-274 910	-192 386	82 524

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Yritystoiminnan kehittäminen	Yritysten nettolisäys (uudet/lopettaneet yritykset) Työttömyysaste < 10 % Työllisten/työvoiman määrän kehitys	Yritysneuvonta yhteistyössä seudullisten toimijoiden kanssa Vuoropuhelu kunnan, yrityselämän ja oppilaitosten kanssa	Elinkeinopoliittinen neuvottelukunta: - 6 kokousta. - "Mitä kuuluu?"-soittokierroskampanja yrityksille (165 kontaktia), - Kunnanjohtaja vierailut 22 yrityksessä - Elinvoimakehittäjä-hanke Yritysten nettolisäys 8 kpl: - 21 rekisteröidyttä - 13 lopetetut Työttömyysaste: - 9,9 % (12/2022) - 10,5 % (12/2021) Työvoiman määrä: - 2208 hlöä (2022) - 2209 hlöä (2021)
Kuntaviestintä ja -markkinointi	Kotisivujen toimivuus / palaute Näkyvyys mediassa (mediaseuranta)	Kotisivujen jatkuva kehittäminen Aktiivinen viestintä eri kanavissa: Jatkuvien ja hyvien mediasuhteiden ylläpitäminen Monipuolinen ja aktiivinen tiedottaminen Medianäkyvyyden seuranta	Markkinointiviestintämateriaalien tuottaminen - Menoa ja meininkiä -kesäjulkaisun tuottaminen - Kisala-esite Korona-tiedottaminen Kampanjat - 4 BigOne-näyttö -kampanjaa pääkaupunkiseudulla (420 593 näyttökertaa) - Suora kampanja Kisalasta lajiliitoille

			Messut - OmaMökki-messut 7.-10.4. - Kotimaan matkailumessut 22.--24.4. Somenäkyvyys (FB) - postauksia 326 - seuraajat 2283 - kattavuus 57 861 Kotisivut - uutisia 110 kpl Medianäkyvyys - uutisosumat 1113 kertaa
--	--	--	---

Kuntastrategian edistämisen tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
	Matkailuneuvonnan toteutuminen, kyllä/ei Osallistuminen matkailutoimijoiden hallitustyöskentelyyn, kyllä/ei Materiaalien tuottaminen, kyllä/ei Kampanjoiden määrä Messuosallistuminen, määrä	Mäntyharju-brändin vahvistaminen eri keinoin Matkailuneuvonnan organisointi VisitMäntyharju -yhteistyö MSM -yhteistyö Markkinointiviestintämateriaalien tuottaminen Kampanjat Markkinointitapahtumat Sidosryhmäyhteistyö	Yhteistyö matkailuyhdistysten kanssa - osallistuminen VisitMäntyharjun hallitustyöskentelyyn - osallistuminen MSM:n hallitustyöskentelyyn sekä strategiatyöryhmään - Viitosväylän yhteismarkkinointi - Viitoskäytävä – kumppanuudella kehittyvä kasvuvyöhyke -hanke - Visit Finland Datahub tietokanta, kuratointi Mäntyharjun osalta Matkailuneuvonta - puhelin ja sähköpostineuvonta - kesän 2022 matkailuneuvonta toteutettiin VisitMäntyharjun toimesta ostopalveluna.
Kestävä yrittäjyys	Yhteisöverot	Yritysten auttaminen tilojen ja työvoiman saamiseksi	Yhteisöverot: - 3,8 M€ (2022) - 4,0 M€ (2021) Yritystilojen vuokraamisesta ja yritystonteista käyty neuvotteluja.

Vastuhenkilö

Kunnanjohtaja

2.3.1.5 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
SIVISTYSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	1 046 476	828 950		828 950	963 725	134 775
Toimintamenot	-10 515 915	-10 240 700	-200 000	-10 440 700	-10 583 472	-142 772
Toimintakate	-9 469 440	-9 411 750	-200 000	-9 611 750	-9 619 747	-7 997
Poistot ja arvonalentumiset	-24 599	-60 010		-60 010	-89 007	-28 997
Laskennalliset kustannukset	-329 982	-392 130	0	-392 130	-427 919	-35 789
Tilikauden yli-/alijäämä	-9 824 021	-9 863 890	-200 000	-10 063 890	-10 136 673	-72 783

Sivistyslautakunnan hallinto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Sivistysltk hallinto						
Toimintatuotot	21 111				5 434	5 434
Toimintamenot	-328 739	-261 710		-261 710	-245 817	15 893
Toimintakate	-307 629	-261 710		-261 710	-240 383	21 327
Laskennalliset kustannukset	283 639	189 070	0	189 070	188 163	-907
Tilikauden yli-/alijäämä	-23 989	-72 640	0	-72 640	-52 220	20 420

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Kuntalaisten hyvinvoinnin suunnitelmallinen edistäminen	Hyvinvoinnin vuosikellossa näkyy koko sivistyspalvelujen osallistuminen hyvinvointityöhön.	Hyte-tiimi koordinoi ja ohjaa yksiköiden osallistumista monialaiseen hyvinvoinnin edistämistyöhön.	Hyvinvoinnin edistämistyö on osa talousarvion toiminnallisten tavoitteiden toteutusta
Kuntalaisten osallisuus toiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa	Sivistystoimi mukana kuntalaisten hyvinvointia tai osallisuutta edistävissä hankkeissa/tapahtumissa (vähintään 5 / vuosi)	Laaditaan hyvinvoinnin vuosikello. Sivistyspalvelut toimii aktiivisesti yhteistyössä erilaisten hyvinvointia tukevien hankkeiden kanssa ja mahdollistaa kuntalaisten omaehtoista kansalaistoimintaa. Kehitetään kuntalaisten osallisuutta päätöksenteossa ja palvelujen toteutuksessa.	Työ jatkuu vielä 2023 Toteutuu. Sivistyspalvelut mukana useissa yhteistyöhankkeissa. Toteutettu muun muassa osallistavaa budjetointia ja kuntalaisiltoja
	Sivistystoimen yksiköissä toteutetaan vähintään kaksi kuntalaiset osallistavaa tapahtumaa.		

Kuntastrategian edistämisen tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Vetovoimainen kunta / Sivistyspalveluiden toimintakokonaisuuksien kehittäminen	Toteutuu / ei toteudu Toteutuu / ei toteudu	Synkronoidaan sivistystoimen palveluohjelma päivittyvän kuntastrategian kanssa Tehdään sivistystoimen palveluohjelma näkyväksi päivittämällä yksiköiden toimintasuunnitelmia	Kuntastrategia on huomioitu yksiköiden toimintasuunnitelmissa .

Vastuuhenkilö

Sivistysjohtaja

Varhaiskasvatus

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Varhaiskasvatus						
Toimintatuotot	183 893	108 500		108 500	123 487	14 987
Toimintamenot	-1 816 435	-1 935 420		-1 935 420	-1 889 866	45 554
Toimintakate	-1 632 541	-1 826 920		-1 826 920	-1 766 378	60 542
Poistot ja arvonalentumiset	-333	-3 630		-3 630	-200	3 430
Laskennalliset kustannukset	-119 067	-114 800	0	-114 800	-121 644	-6 844
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 751 941	-1 945 350	0	-1 945 350	-1 888 222	57 128

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Perheiden tarpeita vastaava varhaiskasvatus (lapsella on subjektiivinen varhaiskasvatusoikeus)	Palvelujen piirissä olevien lasten määrä sekä käytetyn varhaiskasvatuksen mittarina kokonaishoitotunnit/kuukausi	Kunta järjestää varhaiskasvatusta siinä laajuudessa, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää.	Varhaiskasvatuspalveluissa (pk, esiopetusta täydentävä vaka ja pph)129 lasta (31.12. tilanne). Varhaiskasvatuksessa lasten läsnäolotunnit (1-12) on 128 252 tuntia/vuosi. Ka 10 687 t /kk.
Varhaiskasvatuspaikka pystytään järjestämään perheelle määräajassa -varhaiskasvatus on vetovoimaista	Varhaiskasvatuspaikka-tarpeen johtuessa ennakkoimattomasta työllistymisestä tai opiskelusta, pystytään paikka järjestämään kahden viikon kuluessa hakemuksen saapumisesta.	Varhaiskasvatuspalvelujen palveluohjaus on selkeä ja sujuva.	Toteutuu. Varhaiskasvatuspaikka järjestetty määräajassa (2 vk tai 4 kk).
Hyvinvointia, kehittystä ja oppimista tukevat varhaiskasvatuspalvelut	Tuen tarpeen havainnointia ja tuen suunnitelmaa toteutetaan jokaisessa lapsiryhmässä 80 %:sti	Monialainen yhteistyö ja moniammatillinen palveluohjaus. Tuen prosessi ja kasvun tuen tiimi toimii osana varhaiskasvatustyötä.	Tuen tarpeen havainnointia ja määrittely toteutuu jokaisessa ryhmässä 100 %.

			<p>Tarvittavat tuen suunnitelmat toteutuvat 100 %, joille suunnitelma tehty. Yleisen tuen suunnitteluprosessit käytössä.</p> <p>Monialainen lasten tuen tiimi kokoontunut kaksi kertaa vuonna 2022.</p> <p>Lastenneuvolan 4v Lenet toteutuneet päiväkodin tiloissa huoltajien niin halutessa.</p>
Varhaiskasvatuksen aloittaminen on suunniteltua ja perheitä kuulevaa	Varhaiskasvatuksen aloitus- ja varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut toteutuvat 95 %:sti	Keskusteluaiakataulut on suunniteltu ja aloituksessa otettu huomioon perheiden/lapsen erityistarpeet.	<p>Toteutuu.</p> <p>Aloituskeskustelut käyty 100 %.</p> <p>Varhaiskasvatussuunnitelmakeskustelut toteutuneet 100 %.</p>
Osallistavat ja asiakaslähtöiset palvelut	Tavoitekeskiarvo 4/5	Asiakastyytyväisyyskysely huoltajille.	<p>Kysely osallisuudesta tehty osana vasuprosessia.</p> <p>Vastaajia vain 14.</p>
Laadukas kokopäiväpedagogiikka, jonka suunnitteluun ja arviointiin osallistuvat lapset ja huoltajat	Lasten asiakastyytyväisyyskysely, (arviointiasteikkona hymynaamat), tavoite 90 % hymynaamoja.	Lapsiryhmissä mm. osallisuuden ja vertaistuen lisääminen, kiusaamisen ennaltaehkäisy ja tunnekasvatus laaja-alaisesti.	<p>Kysely tehty osana vasuprosessia. Vastaus-% 68 %</p> <p>Hymynaamoja 83 %</p>
Koulutettu ja osaava henkilöstö	Henkilöstön täydennyskoulutus (väh. 1 koulutus/työntekijä)	Varhaiskasvatuksen kehittäminen ja henkilöstön osaamisen ylläpitäminen koulutussuunnitelman mukaisesti.	<p>19.2. ja 13.8.2022. Ensiapukoulutus (EA1 tai EA8) Koko henkilöstö.</p> <p>3.9.2022. Seutukoulutus: Uusittu varhaiskasvatuslaki ja kolmitasoinen tuki Koko henkilöstö.</p>
	Veon lähipäiviä on vähintään 3 päivää kuukaudessa, jos toiminta on ostopalvelua. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan rekrytointi.	Varhaiskasvatuksen erityisopettajan (veo) palvelut ovat käytettävissä.	<p>Toteutunut.</p> <p>Veo-konsultointi 2-3 pv/kk tammi-elokuu-2022 lähipäivinä.</p> <p>Tarvittaessa etäkonsultointi.</p> <p>Rekrytoitu oma varhaiskasvatuksen erityisopettaja 29.8.2022 alkaen.</p>

Vastuuhenkilö

Varhaiskasvatuksen johtaja

Perusopetus

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Perusopetus						
Toimintatuotot	388 683	287 000		287 000	343 907	56 907
Toimintamenot	-5 111 416	-4 791 780	-170 000	-4 961 780	-5 137 011	-175 231
Toimintakate	-4 722 734	-4 504 780	-170 000	-4 674 780	-4 793 104	-118 324
Poistot ja arvonalentumiset		-31 670		-31 670		31 670
Laskennalliset kustannukset	-312 358	-284 420	0	-284 420	-301 637	-17 217
Tilikauden yli-/alijäämä	-5 035 092	-4 820 870	-170 000	-4 990 870	-5 094 741	-103 871

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Viihtyisät oppimisympäristöt	Koulussa on vähintään yksi oppimisen tila, joka on tehty/sisustettu oppilaiden laatimien suunnitelmien mukaisesti.	Oppimisen tiloja kehitetään ja parannetaan yhdessä oppilaiden kanssa.	Kiva-tilaan on hankittu kaksi neuvotte-luysikköä pienryh-mäyöskentelyä var-ten ja alakoulun puo-llelle kaksi lukumajaa. Lisäksi pienryhmän luokkiin on hankittu ääntä ja liikettä blok-kaavia tuoleja. Oppi-laskunta sai päättää värit. Lisäksi biljardi-pöytä on huollettu.
Oppilaan oppimisen ja koulunkäynnin tukemisen varhainen tunnistaminen	Oppimisen ja koulunkäynnin käsikirja on laadittu ja se sisältää kuvaukset tuen prosesseista ja niistä on järjestetty koulutusta henkilökunnalle.	Laaditaan oppimisen ja koulunkäynnin tuen käsikirja. Laadi-taan pedagogisen tuen käsikirja.	Opiskeluhuollon kä-sikirja on Essoten päivitetävänä olevia liitteitä lukuun otta-matta valmiina. Pe-dagogisen tuen käsi-kirja on valmis.
Lukuvuoden toimintasuunnitelman uudistaminen ja sen laatiminen yhteisöllisesti	Toimintasuunnitelma on laadittu yhteisöllisesti. Lukuvuoden toiminnan arviointi on tehty yhteisöllisesti.	Toimintasuunnitel-matyö aloitetaan maaliskuussa. Toimintasuunnitel-man laadintaan osallistuvat kaikki koulun merkittävät yhteistyötahot ja heille on omat osiot toimintasuunnitel-massa. Lukuvuoden aikai-sesta toiminnasta tehdään toiminnan arviointi, jota hyödyn-etään uuden luku-vuoden toiminnan suunnittelussa.	Suunnitelma on val-mis.

Vastuuhenkilö

Perusopetuksen rehtori

Toisen asteen koulutus

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Toisen asteen koulutus						
Toimintatuotot	63 563	82 000		82 000	116 918	34 918
Toimintamenot	-1 406 177	-1 400 580	-30 000	-1 430 580	-1 428 015	2 565
Toimintakate	-1 342 615	-1 318 580	-30 000	-1 348 580	-1 311 097	37 483
Poistot ja arvonalentumiset	-2 356	-10 330		-10 330	-1 413	8 917
Laskennalliset kustannukset	-85 772	-83 350	0	-83 350	-88 393	-5 043
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 430 742	-1 412 260	-30 000	-1 442 260	-1 400 904	41 356

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Opiskelijamäärän ylläpitäminen	Opiskelijamäärä lukiossa, tavoite väh. 125 opiskelijaa	Markkinointi/ vanhempainillat Tutustumisvierailut lukioon	Opiskelijamäärä on 125 opiskelijaa
Laadukas opetus ja lukiossa viihtyminen	Opiskelijoille tehdyn tyytyväisyyskyselyn tulokset pysyvät hyvällä tasolla	Monipuolinen kurssitarjonta	Tyytyväisyyskyselyn tulokset ovat edelleen hyvällä tasolla.
Taito uudistua. Uuden OPS:n käyttöönotto	Opettajat sisällyttävät opetukseensa uuden OPS:n vaatimukset.	Opetusmuotojen monipuolinen käyttö. Yhteisiä/yhteisöllisyyttä lisääviä tilaisuuksia Kannustetaan opettajia osallistumaan koulutuksiin	Yhteisiä tilaisuuksia on järjestetty normaalisti. Uuden ops:n käyttöönotto on sujunut ongelmitta.

Vastuuhenkilö

Lukion rehtori

Vapaa sivistystyö

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Vapaa sivistystyö						
Toimintatuotot	176 683	129 700		129 700	170 365	40 665
Toimintamenot	-608 504	-530 810		-530 810	-595 681	-64 871
Toimintakate	-431 820	-401 110		-401 110	-425 315	-24 205
Poistot ja arvonalentumiset	-1 154				-692	-692
Laskennalliset kustannukset	-31 488	-28 480	0	-28 480	-30 175	-1 695
Tilikauden yli-/alijäämä	-464 462	-429 590	0	-429 590	-456 183	-26 593

Kansalaisopisto

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Osallistuminen kunnan elinvoiman ja osaamisen kasvattamiseen	Koulutuksen kehittämisen yhteistyökumppanien määrä (tavoite 15)	Ennakoidaan osaamistarpeita yhteistyössä yritysten ja viranomaistahojen kanssa	Koulutuksen kehittämisen kumppaneita 14
	Työelämälähtöisten lyhytkurssien määrä (tavoite 15)	Kehitetään työelämälähtöistä lyhytkurssitoimintaa	Työelämälähtöisiä lyhytkursseja 31
	Kurssien hyödyllisyys asiakkaille (tavoite 4/1-5)		Kurssien hyödyllisyys asiakkaille 4,50

	<p>Asiakkaiden hyvinvoinnin lisääntyminen (tavoite 4/1-5)</p> <p>Asiakkaat voivat suositella kurssia muille (tavoite 4/1-5)</p> <p>Korkeakoulutasoisten täydennyskoulutuksien määrä (tavoite 2)</p> <p>Ammatillisiin tutkintoihin sisältyvien täydennyskoulutuskurssien määrä (tavoite 2)</p> <p>Etäoppimiskurssien kokonaismäärä (tavoite 15)</p> <p>Kehittämishankkeiden määrä (tavoite 3)</p>	<p>Kanavoidaan ja järjestetään kunnassa avointa korkeakoulutusta ja ammatillista täydennyskoulutusta</p>	<p>Asiakkaiden hyvinvoinnin lisääntyminen 4,37</p> <p>Asiakkaat voivat suositella kurssia muille 4,60</p> <p>Ei korkeakoulutasoisia täydennyskoulutuksia</p> <p>Ammatillisiin tutkintoihin sisältyviä täydennyskoulutuksia 1</p> <p>Etäoppimiskursseja 39</p> <p>Kehittämishankkeita 5</p>
<p>Monipuolinen osaamista ja hyvinvointia edistävä kurssitarjonta</p>	<p>Erityisryhmille suunnattujen kurssien määrä (tavoite 15)</p> <p>Keskustaajaman ulkopuolella tarjottujen kurssien määrä (tavoite 15)</p> <p>Kumpaakin sukupuolta saadaan koulutukseen (tavoite miehiä vähintään 25 %)</p> <p>Koulutustarjonnan laaja-alaisuus, pääluokkien määrä (tavoite 10)</p> <p>Kurssien kokonaismäärä (tavoite 200)</p> <p>Uusien kurssien määrä (tavoite 20)</p> <p>Toteutuneiden opetustuntien määrä (tavoite 5300)</p>	<p>Toteutetaan kurssisuunnittelu yhteisöllisesti ja asiakaslähtöisesti</p> <p>Kannustetaan henkilö-kuntaa ideoimaan uusia kursseja</p> <p>Tuetaan kurssien määrällä ja sisällöllä tasa-painoista taloutta ja kunnan tunnettuutta</p>	<p>Erityisryhmille suunnattuja kursseja 25</p> <p>Keskustaajaman ulkopuolella tarjottuja kursseja 22</p> <p>Miehiä koulutuksessa 25,7 %</p> <p>Pääluokkia 13</p> <p>Kurssien kokonaismäärä 212</p> <p>Uusien kurssien määrä 65</p> <p>Toteutuneiden opetustuntien määrä 5959</p>

Vastuhenkilö

Kansalaisopiston rehtori

Taiteen perusopetus / Mikkelin musiikkiopisto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Taiteen perusopetus						
Toimintamenot	-44 159	-50 030		-50 030	-47 480	2 550
Toimintakate	-44 159	-50 030		-50 030	-47 480	2 550
Laskennalliset kustannukset	0	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-44 159	-50 030	0	-50 030	-47 480	2 550

Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut						
Toimintatuotot	212 544	221 750		221 750	203 613	-18 137
Toimintamenot	-1 200 485	-1 270 370		-1 270 370	-1 239 603	30 767
Toimintakate	-987 942	-1 048 620		-1 048 620	-1 035 990	12 630
Poistot ja arvonalentumiset	-20 757	-14 380		-14 380	-86 701	-72 321
Laskennalliset kustannukset	-64 936	-70 150	0	-70 150	-74 233	-4 083
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 073 635	-1 133 150	0	-1 133 150	-1 196 924	-63 774

Nuorisotyö

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Nuorten tasapainoisen kasvun ja kehityksen tukeminen sekä osallisuuden ja tasa-arvon edistäminen	Vaikuttajaryhmän kokouksia 5–6 kert. vuodessa. Nuorisotilan käyntikerrat/vko: 3.–6.lk 60 7.lk 75 Nuorille suunnattuja tapahtumia 30 Etsivän nuorisotyön tavoittamien nuorten (15–28-vuotiaat) määrä 50 vuodessa (nuorisotilasto.fi) Työpajatoimintaan osallistuneiden nuorten määrä ka. 10 vuodessa Laadullinen mittari sovari-kyseilyistä. Palaute hyvä/kiitettävä (4,0).	Monialainen paikallinen ja alueellinen yhteistyö nuorten palveluiden kehittämiseksi ja saatavuuden ja saavutettavuuden parantamiseksi. Nuorten äänen vahvistaminen päätöksen teossa ja palveluiden suunnittelussa. Nuorten vaikuttajaryhmän ohjaaminen ja tukeminen. Nuorisotilatoiminnan järjestäminen. Nuorille mielekästä avointa toimintaa ja kohtaamispaikka Etsivä nuorisotyö etsii apua tarvitsevia nuoria ja tarjoaa apua ja tukea elämän eri vaiheisiin. Työpajatoimintaa järjestetään alle 29-vuotiaille nuorille.	Nuorisovaltuuston kokouksia ei ollut syyskaudella lainkaan, johon tuen henkilövaihdokista. Nuorisotila on ollut avoinna suunnitellusti Nuorille suunniteltuja tapahtumia on järjestetty 25 Etsivä nuorisotyö tavoitti 15-29 vuotiaita nuoria 54 Työpajatoimintaan osallistui 12 nuorta Sovarin tulokset on vielä saamatta työpajan ja etsivän nuorisotyön osalta.

	Palaute nuorisotilan kävijöiltä 4,0 (vastaajia väh. 20).	Viestitään palveluista nuorille, heidän käyttämien kanavien kautta. Tarjotaan tilat ja välineet luovaan toimintaan. Musakellari/Ateljee nuorille maksutta käytössä.	
--	--	--	--

Vastuhenkilö

Nuorisotyöntekijä

Liikuntapalvelut

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvoinnin tukeminen liikunnan avulla	Kunnan järjestämänä toteutettujen liikuntatapahtumien määrä (tavoite 5)	Liikuntatapahtumien järjestäminen	4 kpl, lisäksi uimakouluja 4 kpl
Liikuntatapahtumien järjestäminen		Mäntyharju-Repovesi reitin kehittäminen	Mäntyharju-Repovesi kävijälaskuri (ei vielä saatu)
Liikuntapalvelujen monipuolistaminen	Reittien kävijämäärä (tavoite 7000)		
	Kisalan kävijämäärä (tavoite 43000)	Kisalan alueen monipuolisen hyödyntämisen edistäminen	Kisalan kävijälaskuri 36 674 (73349:2)

Vastuhenkilö

Vapaa-aikasihteeri

Elokuvateatteri Kino

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Nuorten työelämätaitojen ja kasvun tukeminen	Toiminnassa mukana olevien nuorten määrä (tavoite 10)	Nuorten perehdyttäminen ja työllistäminen elokuvakoneen- ja kioskinhoitajan töihin	Toiminnassa mukana olevien nuorten määrä 13 hlö. Henkilökunnalle järjestetty tekniikkakoulutus.
Hyvinvoinnin tukeminen	Näytösten määrä (tavoite 600)	Elokuvanäytökset	Näytösten määrä 565.
	Kävijämäärä (tavoite 6500)	Koulukinonäytökset	Kävijämäärä 6524.
Vetovoimainen kulttuuritarjonta	Yhteistyötapahtumien määrä (tavoite 5)	Yhteistyötapahtumat	Yhteistyötapahtumia 9 kpl.
	Ilokuvafestivaalin kävijämäärä (tavoite 1200)	Tuetaan Ilokuvafestivaalin toimintaa	Ilokuvafestivaalin kävijämäärä 2 300 hlö.

Vastuhenkilö

Vapaa-aikasihteeri

Kulttuuripalvelut

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvointi, terveyttä ja osallisuutta edistävä kulttuuritoiminta	Tapahtumien määrä Osallistuneiden määrä (tavoite 2000) Eri kohderyhmien määrä Kulttuurikasvatussuunnitelman mukainen kulttuuritarjonta (kyllä/ei)	Kulttuuripalveluita tuetaan matalalla kynnyksellä eri väestöryhmät mahdollisimman laajasti huomioiden. Kohderyhmiä ovat mm. Lapset ja nuoret, työikäiset, ikään-tyneet, pitkäaikaistyöttömät sekä kehitysvammaiset. Tuetaan varhaiskasvatusta ja kouluja perustehtävässä tuottamalla laadukasta ja iänmukaista kulttuuritarjontaa lapsille ja nuorille kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisesti.	Tapahtumien määrä 77 kpl Osallistujien määrä 5411 hlö Kohderyhmiä 10 kpl Kulttuurikasvatussuunnitelma hyväksytty sivistyslautakunnassa 15.12.2022.
Elinvoiman ja osaamisen kasvattaminen	Myönnettyt kulttuurivastukset (11 000 euroa) Uusien avauksien ja kokeilujen määrä (tavoite 2-3 kpl)	Tuetaan taiteen harrastajien ja paikkakunnan kulttuuritoimijoiden toimintaedellytyksiä myöntämällä avustuksia ja antamalla neuvontaa. Tehdään kulttuurin eri osa-alueen huomioivia uusia avauksia ja kokeiluja, joiden avulla luodaan hyvinvointia sekä vetovoimaa matkailuun, vapaa-ajan asumiseen ja kuntaimagoon.	Avustuksia myönnetty: Kohdeavustus 6 kpl, toiminta-avustus 10 kpl, pienavustus 4 kpl. yhteensä 11 000 €. Uusia kokeiluita tehty 5 kpl (Taideteko Suopellossa, peli- ja leikkipäivä, museon kädentaitopajat, veistostaiteilija palvelutalossa, valomökit).
Mäntyharjulaisen kulttuuriperinnön ja kotiseututiedon vaaliminen	Museoiden kokonaiskävijämäärä (tavoite Iso-Pappila 1000, Uittomuseo 1500) Museoiden aukiolo-päivät Verkkomuseon näyttökerrat (tavoite 30 000) Kokoelmatyön jatkaminen; Siirto PaMu-tietokantaan (kyllä/ei)	Museon (Iso-Pappila) vuoden 2022 teemanäyttely: mäntyharjulainen muuttoliike Museokokoelmien hyvä hallinnointi. Esinekokoelman tiedon siirto PaMu-tietokantaan. Valokuvakokoelman luetteloinnin jatkaminen.	Iso-Pappilan museo oli avoinna 18.6.-14.8.2022 ti-su klo 11–17 (48 pv). Kävijöitä 995 hlö. Uittomuseo oli avoinna touko-elokuun joka päivä klo 10–20 (120 pv) Kävijöitä 2500 hlö. Verkkomuseon näyttökerrat 29 277. Kokoelmatyötä (valokuvat ja esineet) tehty Museoviraston avustuksen turvin kesä-elokuussa. Tehtävään palkattu kokoelmatyöntekijä.

			Esinekokoelman tietojen siirto PaMu tietokantaan aloitettu. Siirretty 1217 esineen tiedot.
--	--	--	--

Vastuhenkilö

Kulttuurituottaja

Kirjastopalvelut

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Kirjasto on monipuolinen kulttuurin ja kehittymisen kohtaamispaikka	Kirjaston käytön ja tiedonhakutaitojen opetuksen osallistuneiden määrä (tavoite 300)	Kannustetaan kuntalaisia kehittämään luku- ja tiedonhakutaitoja, erityisesti lapsia ja nuoria	Kirjaston käytön ja tiedonhakutaitojen opetukseen osallistuneita 833
	Lukupiiriin osallistuneiden määrä (tavoite 20)		Lukupiiriin osallistuneita 12
	Suoritettujen lukudiplomien määrä (tavoite 150)		Suoritettuja lukudiplomeita 117
	Suoritettujen lukupassien määrä (tavoite 25)		Suoritettuja lukupasseja 25
	Uuden aineiston määrä (tavoite 1000)	Uudistetaan, tiivistetään ja rikastetaan kirjastosta lainattavaa aineistoa	Lukemista edistäviä sosiaalisen median päivityksiä 69
	Poistetun aineiston määrä (tavoite 5000)		Uuden aineiston määrä 1609
	Satutuntien ja nuorille suunnattujen tapahtumien määrä (tavoite 20)	Toteutetaan avoimia ja päiväkodille/kouluille suunnattuja tapahtumia paikallisessa yhteistyössä	Poistetun aineiston määrä 5819
	Mediapajan toimintaan osallistujien määrä (tavoite 50)		Satutunteja ja tapahtumia lapsille ja nuorille 6
	Kirjaston järjestämien tapahtumien kokonaismäärä (tavoite 50)		Mediapajan toimintaan osallistuneita 42
			Kirjaston järjestämiä tapahtumia yhteensä 44

<p>Kirjaston palveluja kehitetään paikallisessa ja alueellisessa yhteistyössä</p>	<p>Kirjastossa käynnit (tavoite 50000)</p> <p>Omatoimikirjaston lainaukset (tavoite 10000)</p> <p>Kirjaston lainaukset yhteensä (tavoite 70000)</p> <p>Verkkokirjastossa käynnit (tavoite 20000)</p> <p>E-kirjojen käyttökerrat (tavoite 1000)</p> <p>Muun e-aineiston käyttökerrat (tavoite 3500)</p>	<p>Hyödynnetään omatoimikirjaston mahdollisuuksia</p> <p>Lisätään sähköisen aineiston määrää ja parannetaan sen lainauksen ja etäkäytön mahdollisuuksia.</p>	<p>Kirjastossa käyntejä 87563</p> <p>Omatoimikirjaston lainauksia ei raportoida 1.1.2022 lukien</p> <p>Kirjaston lainaukset yhteensä 72391</p> <p>Verkkokirjastossa käyntejä 22787</p> <p>E-kirjojen käyttökertoja 1024</p> <p>Muun e-aineiston käyttökertoja 4937</p>
---	--	--	--

Vastuhenkilö

Kirjastotoimenjohtaja

2.3.1.6 TEKINEN LAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
TEKNINEN LAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	6 523 047	6 578 750		6 578 750	6 525 669	-53 081
Toimintamenot	-6 919 578	-6 514 890		-6 514 890	-6 444 569	70 321
Toimintakate	-396 531	63 860		63 860	81 100	17 240
Poistot ja arvonalentumiset	-1 387 918	-1 501 810		-1 501 810	-1 392 149	109 661
Laskennalliset kustannukset	-93 084	-123 180	0	-123 180	-112 498	10 682
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 877 533	-1 561 130	0	-1 561 130	-1 423 548	137 582

Toiminnalliset tavoitteet	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Toiminnan uudelleenorganisointi	tehty	Henkilöstön toimenkuvien tarkentaminen	Tehty. Toimenkuvia on tarkennettu ja muokattu pitkin vuotta. Toimenkuvien tarkentaminen on osittain jatkuva toimenpide.

Tekninen hallinto

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Tekninen hallinto						
Toimintatuotot	40 316				35 277	35 277
Toimintamenot	-264 728	-193 140		-193 140	-226 642	-33 502
Toimintakate	-224 412	-193 140		-193 140	-191 365	1 775
Laskennalliset kustannukset	225 847	185 610	0	185 610	191 365	5 755
Tilikauden yli-/alijäämä	1 435	-7 530	0	-7 530	0	7 530

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Asiakirjahallinnan kehittäminen	CaseM 100% käyttöön.	CaseM käyttöönotto täysimääräisesti.	Valmis
	Muiden asiakirjojen tallennuspaikka tunnistettu ja käyttöönottosuunnitelma tehty.	Muiden asiakirjahallinnon osa-alueiden tunnistaminen ja toimintamallit.	Valmis.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Yhdyskuntasuunnittelu

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Yhdyskuntasuunnittelu						
Toimintatuotot	1 133				154	154
Toimintamenot	-105 736	-108 520		-108 520	-100 006	8 514
Toimintakate	-104 603	-108 520		-108 520	-99 851	8 669
Laskennalliset kustannukset	-15 242	-10 240	0	-10 240	-11 903	-1 663
Tilikauden yli-/alijäämä	-119 845	-118 760	0	-118 760	-111 755	7 005

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Asemakaavan saneeraus-ohjelma	Kirkonkylän alueen kehittäminen	Sidosryhmien ja osallisten näkökulmien ja tarpeiden kartoittaminen. Suunnittelun alueen selvitykset ja luonnokset.	Aloitettu

Vastuuhenkilö

Maankäyttökoordinaattori

Kuntatekniikka

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kuntatekniikka						
Toimintatuotot	61 787	23 740		23 740	47 617	23 877
Toimintamenot	-873 128	-860 000		-860 000	-886 085	-26 085
Toimintakate	-811 341	-836 260		-836 260	-838 469	-2 209
Poistot ja arvonalentumiset	-330 837	-417 760		-417 760	-293 484	124 276
Laskennalliset kustannukset	-84 974	-81 050	0	-81 050	-94 607	-13 557
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 227 152	-1 335 070	0	-1 335 070	-1 226 560	108 510

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Hulevesiverkosto PTS	Valmis	Hulevesiverkoston kartoitusmittaukset tehty ja viety aluekarttatiedostoksi. Hulevesiverkoston investointi- ja kunnossapito tarpeet selvitetty. Hulevesiverkoston investointitarpeet viety katuverkkoston investointiohjelman osaksi PTS 10 vuotta ja vuosittaiset kunnossapitotarpeet ohjelmoitu PTS 5 vuotta.	Aloitettu
Puistojen ja yleisten alueiden huoltokirja	Keskustan pääpuistot tehty ja palvelukuvaukset laadittu puistoille, yleisille alueille. Huoltokirja otettu näiltä osin käytössä	Laaditaan puistoille- ja yleisille alueille palvelukuvaukset ja hoitokartta mallit, keskustan pääpuistot viety BEM huoltokirjaan. Laadittu käyttöönottosuunnitelman jatkoa vuodelle 2022. Ohjelmiston käyttöönottoa laajennetaan kaikkiin yleisiin alueisiin.	Aloitettu, kesken.
Leikkipuisto-PTS	Valmis.	Leikkipuistoverkoston tulevaisuuden suunnitelma laadittu.	Aloitettu, kesken.

Varausjärjestelmän käyttöönotto	Valmis	Kaikki varattavat venepaikat ja toripaikat varausjärjestelmän piirissä.	Aloitettu, osittainen järjestelmänvaihdos kesken. Varausrjestelmä käyttöön keväällä -23.
Lumetusjärjestelmän käyttösuunnitelma	Valmis	Ensilumenladun palvelulu-pauksen mukaisesti laadittu säilölumen varastointisuunnitelma ja ensilumen ladun toteutusmalli.	Suunnitelma ja toteutusmalli laadittu

Vastuuhenkilö

Ylläpitopäällikkö

Kiinteistöpalvelut

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	3 248 942	3 233 560		3 233 560	3 291 913	58 353
Toimintamenot	-3 137 598	-2 893 170		-2 893 170	-2 638 591	254 579
Toimintakate	111 344	340 390		340 390	653 322	312 932
Poistot ja arvonalentumiset	-812 318	-849 840		-849 840	-855 490	-5 650
Laskennalliset kustannukset	-12 860	-15 300	0	-15 300	-18 078	-2 778
Tilikauden yli-/alijäämä	-713 834	-524 750	0	-524 750	-220 246	304 504

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Kiinteistöpalvelut						
Toimintatuotot	2 921 369	2 883 140		2 883 140	2 940 476	57 336
Toimintamenot	-2 125 112	-1 968 740		-1 968 740	-2 006 345	-37 605
Toimintakate	796 258	914 400		914 400	934 131	19 731
Poistot ja arvonalentumiset	-788 163	-786 840		-786 840	-834 959	-48 119
Laskennalliset kustannukset	-12 860	-11 290	0	-11 290	-13 193	-1 903
Tilikauden yli-/alijäämä	-4 765	116 270	0	116 270	85 980	-30 290

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Huoltokirjat	Aikataulutetut huolto-toimenpiteet.	100% toimenpiteistä tehty: hyvä 90%-99% toimenpiteistä tehty: kehitettävää alle 90% toimenpiteistä tehty: korjattavaa	90%
Kunnossapito PTS	Kartoitettu osuus rakennuskannasta.	Kunnan oleva rakennus-kanta kartoitetaan ja jae-taan poistettaviin, säily-tettäviin ja kehitettäviin. yli 75% kartoitettu: hyvä 50%-75%: kehitettävää alle 50%: korjattavaa	75% kiinteistöstrate-giaa -22 ei saatu päätöksentekoon.

Olosuhde- ja sisäilma käyttäjäpalautte	Käsitelty ja ratkaisu vaihtoehdot tunnistettu/ tehty	Mahdolliset tilojen olosuhteisiin ja sisäilmaan liittyvät käyttäjäpalautteet tai reklamaatiot käsitellään tapauskohtaisesti. Käsitely ja ratkaisut kirjataan sektoripalaverissa.	Jatkuvaa toimintaa / toteutunut
--	--	--	---------------------------------

Vastuuhenkilö Ylläpitopäällikkö ja siivouksen osalta ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Elinkeinotoiminnan ulosvuokraus						
Toimintatuotot	327 572	350 420		350 420	351 437	1 017
Toimintamenot	-1 012 487	-924 430		-924 430	-632 246	292 184
Toimintakate	-684 914	-574 010		-574 010	-280 809	293 201
Poistot ja arvonalentumiset	-24 155	-63 000		-63 000	-20 532	42 468
Laskennalliset kustannukset	0	-4 010	0	-4 010	-4 885	-875
Tilikauden yli-/alijäämä	-709 069	-641 020	0	-641 020	-306 226	334 794

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Vuokrasopimukset	Tehty	Elinkeinotoiminnan kiinteistöt jaoteltu kategorioihin, määriteltäviä elinkeinotoiminnan taloudelliset tavoitteet, käytettävät vuokramallit ja vastuut, jotka hyväksytään päätöksenteossa. Kartoitettu kaikki voimassa olevat vuokrasopimukset vuokraehtoineen ja vastuurajoineen. Laadittu vuokrasopimusmallit ja vastuurajataulukot sekä laadittu päätöksenteon perusteella vuokrasopimusten uusimisen aikataulu. Käynnistetään vuokrasopimusten uusiminen päätösten sekä resurssien puitteissa.	Odottaa kiinteistöstrategian hyväksymistä.
Vuokralaskutukset	Seuranta ja toteutuminen.	Vuokralaskutuksen hoitaminen ja kuukausiseuranta. Vuosittaisen toteutumisen raportointi ja seuraavan vuoden talousarvion tavoitteiden määrittely seurannan pohjalta.	Valmis

Vastuuhenkilö Ylläpitopäällikkö

Teknisten palveluiden sisäiset palvelut

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Teknisten palvelujen tuotantoyksikkö						
Toimintatuotot	503 617	616 230		616 230	523 225	-93 005
Toimintamenot	-474 633	-525 150		-525 150	-539 853	-14 703
Toimintakate	28 984	91 080		91 080	-16 628	-107 708
Laskennalliset kustannukset	-59 500	-31 880	0	-31 880	-38 405	-6 525
Tilikauden yli-/alijäämä	-30 516	59 200	0	59 200	-55 033	-114 233

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Jatkoa vuodelta 2021 Konekeskuksen konekalustosuunnitelma	Valmis	Liikuntatoimen ja teknisen yhdistetyn kaluston kartoitus ja jatkosuunnitelma	Kesken. Suunnittelu jatkuu.

Vastuuphenkilö

Kunnossapitotyönjohtaja

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Ruoka- ja siivouspalvelut						
Toimintatuotot	1 271 319	1 294 670		1 294 670	1 233 262	-61 408
Toimintamenot	-1 076 426	-1 095 940		-1 095 940	-1 151 678	-55 738
Toimintakate	194 893	198 730		198 730	81 585	-117 145
Laskennalliset kustannukset	-124 611	-103 460	0	-103 460	-120 460	-17 000
Tilikauden yli-/alijäämä	70 282	95 270	0	95 270	-38 875	-134 145

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Ravitsemuksellisesti laadukas ateria	Eri ikäryhmien saantisuosituksukset / päivä K/E	Kouluruokadiplomin päivittäminen Tarpeisiin sopivan toiminnanohjausjärjestelmän valitseminen tulevaisuuden tarpeet huomioiden	Tehty Jatkettiin Jamixilla vuoden loppuun
Tyytyväinen asiakas	Ruuan laatu: ulkonäkö, maku sekä asiakaspalvelun laatu Siivouksen laatu 1 - 5	Laatupalaverit 1 x vuodessa Asiakastyytyväisyyskyselyt 1x vuodessa	Aktiivista vuoropuhelua.
Kustannustehokas toiminta		Hävikkiruuan määrän minimointi tuotantoprosesseja kehittämällä Ruokaohjeiden kehittäminen Oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuuden	Koulun Ravintolassa: Keittiöhävikki 6,7% (2%) Tarjoiluhävikki 11,4% (12,3%) Lautastähde 2% (5,8%) Suluissa valtakunnalliset keskiarvot Kouluruokailutoimikunta kokoontunut 3 kertaa.

	henkilöstökustannukset €/suorite	lisääminen lounaiden suunnittelussa Tietotekniikkaosaamisen lisääminen keittiötyössä	Oppilaat osallisena jouluruokailun suunnittelussa. Siirtyy seuraavalle vuodelle puuttuvien laitteiden ja verkkojen myötä.
	elintarvikeostot €/suorite		1,97€ /suorite 1,13€ /suorite
Uusi keskuskeittiö	Keskuskeittiöhanke K/E	Keskuskeittiön suunnittelun aloittaminen	Aloitettu
Ammattitaitoisen hyvinvoivan henkilöstön osaamisen kehittäminen	Koulutuspäivien lkm Henkilöstöpalaverit lkm	Osallistuminen "Virtuaalinen työnopastus ja perehdyttäminen palvelualalla" Xamkin TKI-hankkeeseen. Koulutussuunnitelman päivittäminen ja toteuttaminen Työntekijöiden osallistaminen tuotantoprosessien suunnitteluun Työhyvinvoinnin tuki	Aktiivinen osallistuminen "Virtuaalinen työnopastus ja perehdyttäminen palvelualalla" -hankkeeseen. 12 päivää 22 henkilöstöpalaveria Kesken Kyllä

Vastuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

Vesihuoltolaitos

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Vesihuolto - taseyksikkö						
Toimintatuotot	939 337	860 750		860 750	886 916	26 166
Toimintamenot	-651 046	-524 340		-524 340	-605 544	-81 204
Toimintakate	288 291	336 410		336 410	281 372	-55 038
Poistot ja arvonalentumiset	-218 906	-210 180		-210 180	-223 972	-13 792
Laskennalliset kustannukset	0	-49 460	0	-49 460	0	49 460
Tilikauden yli-/alijäämä	69 385	76 770	0	76 770	57 400	-19 370

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Etäluettavat vesimittarit kaikissa kulutuspisteissä	kpl. mittareita	mittarinasentaja resurssit- mitoitus tehtävään, mittareiden hankinta	mittareita asennettuina n.750 kpl/1168 työ jatkuu omana toimena toistaisesti
Viemäriin vuotovesien vähentäminen	-m ³ vuotovedet	viemäriverkoston tutkimukset ja mittaukset omana työnä tai ostopalveluna	omavalvonta ja kaivojen korjauksia, hulevesiselvitys ja ohjeistus hulevesien käsittelyyn ohjaa toimenpiteitä

Sähkön kulutuksen minimointi	-kwh väheneminen	pumppauksien mitoitukset tarkasteluun sekä vuotovedet hallintaan, omana työnä tai ostopalveluna	pumppaamoita saneerattu ja ilmanvaihto sekä lämmityksiä saneerattu energia tehokkaammiksi
------------------------------	------------------	---	---

Vastuuhenkilö

Vesihuoltomestari

Maa- ja metsätilat

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Metsätalous						
Toimintatuotot	317 765	401 800		401 800	345 484	-56 316
Toimintamenot	-99 407	-76 300		-76 300	-57 938	18 362
Toimintakate	218 358	325 500		325 500	287 546	-37 954
Laskennalliset kustannukset	-8 686	-7 190	0	-7 190	-8 458	-1 268
Tilikauden yli-/alijäämä	209 671	318 310	0	318 310	279 088	-39 222

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Metsäsuunnitelman mukainen vuosisuunnitelma hyväksytty ja seurantapalaverit sovittu.	Vuosisuunnitelman toteutuminen sekä sopimuskaudella pääomantuotto 3% toteutuminen.	Seurantaraportit kvartaaleittain, seurantapalaverit kolme kertaa vuodessa ja pääomantuoton 3% seuranta sopimuskausitasolla seuraavan vuosien tavoitteille.	Seurantapalaverit pidetty

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

Tiejaos

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Tiejaos						
Toimintamenot	-128 590	-130 000		-130 000	-124 974	5 026
Toimintakate	-128 590	-130 000		-130 000	-124 974	5 026
Laskennalliset kustannukset	-338	0	0	0	0	0
Tilikauden yli-/alijäämä	-128 928	-130 000	0	-130 000	-124 974	5 026

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Yksityisteiden avustaminen	Kunnossapito- ja perusparannusavustusten jakaminen aikataulussa.	Avustushakemukset helmikuun loppuun. Avustuspäätökset huhtikuun loppuun Perusparannusavustusten maksatusselvitykset marraskuun loppuun Perusparannusavustusten maksaminen joulukuun loppuun	Toteuma aikataulun mukaan. Kaikki perusparannushankkeet eivät toteutuneet.

Vastuuhenkilö

Tekninen johtaja

2.3.1.7 RAKENNUSLAUTAKUNTA

	TP 2021	TA 2022	TA- muutokset	Muutettu TA 2022	TP 2022	Poikkeama
RAKENNUSLAUTAKUNTA						
Toimintatuotot	173 575	157 100		157 100	192 719	35 619
Toimintamenot	-202 721	-230 250		-230 250	-220 629	9 621
Toimintakate	-29 146	-73 150		-73 150	-27 911	45 239
Laskennalliset kustannukset	-6 383	-8 880	0	-8 880	-9 632	-752
Tilikauden yli-/alijäämä	-35 529	-82 030	0	-82 030	-37 543	44 487

Tavoite	Mittari	Toimenpide	Toteuma
Hyvinvoiva kansalainen, terveellisissä ja turvallisissa rakennuksissa	Erityissuunnitelmien saaminen ennen kyseistä rakennusvaihetta	Rakennusvalvonta ei etsi virheitä, vaan tukee kehitystä sekä ohjaa hyvää rakentamista	Erityissuunnitelmat ovat olleet pääsääntöisesti katselmuksilla käytettävissä, yli puolet lupapiste.fi -palvelussa.
Terveellisyys/kunnioitus asiakas-kohtaamisissa	Sähköisen palvelun määrä	Ohjausta/ neuvontaa, kokouksia ja katselmuksia pidetään mahdollisuuksien mukaan sähköisten järjestelmien avulla.	Sähköisen palvelun (viranomaistapaamiset, neuvonta ja ohjaus sekä aloituskokoukset) antaminen on lisääntynyt merkittävästi (vähentänyt autoilua).
Toimintaprosessien kehittäminen	Joustava ja nopea palvelu- ja lupaprosessi Päätarkistojen lupien määrä	Asiakaslähtöisen palvelun kehittäminen (tavoitettavuus puhelimitse, sähköisesti/ paikan päällä). Nykyisten paperiarkiston ja asiakirjavaraston, joissa on pysyvästi säilytettäviä asiakirjoja säädösten mukainen päätarkisto. Sähköisten lupien pysyväisarkistoinnin saanti ajan tasalle Lupapistejärjestelmässä	Tavoitettavuutta on lisätty soiton siirroilla ja sähköisillä palveluilla, joiden lisäksi on tehty ennakkoneuvontakäyn- tejä rakennuspaikoilla. Paperimateriaalin (vuodet 1949–2016) siirtoa sähköiseen muotoon ei saatu aloittaa, hallinto käynnistännyt projektin. Sähköisten lupien (2017 alkaen) pysyväisarkistointia ei ole saatu ajantasalle, rakennusvalvonnassa on keskitytty hakemus- ja luvitusprosessien kehittämiseen.

Vastuuhenkilö

Rakennustarkastaja

2.3.2 Tuloslaskelman toteutuminen

Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu MÄNTYHARJUN KUNTA

Tuloslaskelman toteutuminen ulk + sis

	TA 2022	Muutos	Muut TA 2022	TP 2022	Poikkeama
Toimintatulot	8 184 080	0	8 184 080	9 577 318,25	1 393 238,25
Myyntituotot	3 730 180		3 730 180	3 736 833,46	6 653,46
Maksutuotot	356 100		356 100	420 002,20	63 902,20
Tuet ja avustukset	407 850		407 850	1 707 023,80	1 299 173,80
Muut toimintatuotot	3 689 950		3 689 950	3 713 458,79	23 508,79
Toimintamenot	-49 833 770	-4 900 000	-54 733 770	-52 358 535,16	2 375 234,84
Henkilöstömenot	-9 983 260		-9 983 260	-9 880 834,47	102 425,53
Palvelujen ostot	-33 946 100	-4 900 000	-38 846 100	-36 853 502,56	1 992 597,44
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 851 100		-1 851 100	-2 045 767,45	-194 667,45
Avustukset	-725 640		-725 640	-720 037,07	5 602,93
Muut toimintamenot	-3 327 670		-3 327 670	-2 858 393,61	469 276,39
Toimintakate	-41 649 690	-4 900 000	-46 549 690	-42 781 216,91	3 768 473,09
Verotulot	23 087 000		23 087 000	25 038 758,10	1 951 758,10
Valtionosuudet	20 016 250		20 016 250	20 351 734,00	335 484,00
Rahoitustulot ja -menot	124 340	0	124 340	247 243,97	122 903,97
Korkotulot muilta	27 340		27 340	26 177,60	-1 162,40
Muut rahoitustulot muilta	230 000		230 000	400 793,83	170 793,83
Korkomenot	-113 000		-113 000	-153 308,90	-40 308,90
Muut rahoitusmenot	-20 000		-20 000	-26 418,56	-6 418,56
Vuosikate	1 577 900	-4 900 000	-3 322 100	2 856 519,16	6 178 619,16
Poistot ja arvonalentumiset	-1 573 540		-1 573 540	-1 488 190,86	85 349,14
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 573 540		-1 573 540	-1 467 753,89	105 786,11
Arvonlennukset				-20 436,97	-20 436,97
Tilikauden tulos	4 360	-4 900 000	-4 895 640	1 368 328,30	6 263 968,30
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	4 360	-4 900 000	-4 895 640	1 368 328,30	6 263 968,30

Verotulot ja valtionosuudet

VEROTULOT ERITELTYINÄ					
	TA 2022	Muutos	TA 2022	Toteuma	Poikkeama
			+ muutos		
Kunnan tulovero	17 484 000		17 484 000	18 318 539,36	834 539,36
Osuus yhteisöveron tuotosta	2 841 000		2 841 000	3 793 345,55	952 345,55
Kiinteistövero	2 762 000		2 762 000	2 926 873,19	164 873,19
Verotulot yhteensä	23 087 000	0	23 087 000	25 038 758,10	1 951 758,10

	Tuloveroprosentti	Verotettava tulo milj.euroa	Muutos %
2006	18,50 %	12,5	
2007	19,00 %	13,3	5,90 %
2008	19,00 %	14,3	7,99 %
2009	19,00 %	14,3	0,08 %
2010	19,00 %	13,9	-2,95 %
2011	19,00 %	13,7	-1,4 %
2012	19,75 %	14,6	6,6 %
2013	19,75 %	15,1	3,4 %
2014	19,75 %	15,3	1,3 %
2015	19,75 %	15,5	1,3 %
2016	19,75 %	15,6	0,6 %
2017	19,75 %	16,1	3,2 %
2018	19,75 %	15,8	-1,54 %
2019	19,75 %	15,6	-1,49 %
2020	20,25 %	16,7	7,05 %
2021	20,75 %	16,9	1,20 %
2022	20,75 %	18,3	8,28 %

VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY				TA 2022	Muutos	TA 2022 + muutos	Toteuma	Poikkeama
	Kunnan peruspalveluiden valtionosuus							
	ml. tasaukset		20 016 250			20 016 250	13 441 219,00	-6 575 031,00
	Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus						3 208 270,00	3 208 270,00
	Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudet						-35 179,00	-35 179,00
	Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus						0,00	0,00
	Verotulomenetyksen kompensatio						3 737 424,00	3 737 424,00
	Valtionosuudet yhteensä		20 016 250	0	20 016 250	20 351 734,00	20 351 734,00	335 484,00

2.3.3 Investointien toteutuminen

		TA 2022	TA Muutos	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
19490001	Kiinteä omaisuus	-200 000	0	-200 000	-83 660,35	-116 339,65
30	TOIMINTATUOTOT				12 339,65	-12 339,65
40	TOIMINTAKULUT	-200 000		-200 000	-96 000,00	-104 000,00
19490001	Kiinteä omaisuus	-200 000	0	-200 000	-83 660,35	-116 339,65
19400001	Maa- ja vesialueiden osto	-200 000	0	-200 000	-96 000,00	-104 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-200 000		-200 000	-96 000,00	-104 000,00
19400002	Maa- ja vesialueiden myynti	0	0	0	12 339,65	-12 339,65
30	TOIMINTATUOTOT				12 339,65	-12 339,65
40	TOIMINTAKULUT					0,00
19490501	Osakkeet ja osuudet	0	0	0	92 306,57	-92 306,57
30	TOIMINTATUOTOT				96 352,95	-96 352,95
40	TOIMINTAKULUT				-4 046,38	4 046,38
19490501	Osakkeet ja osuudet	0	0	0	92 306,57	-92 306,57
19400501	Osakkeiden osto	0	0	0	-4 046,38	4 046,38
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT				-4 046,38	4 046,38
19400502	Osakkeiden myynti	0	0	0	96 352,95	-96 352,95
30	TOIMINTATUOTOT				96 352,95	-96 352,95
40	TOIMINTAKULUT					0,00
19491001	Talorakennus	-580 000	-50 000	-630 000	-296 687,92	-333 312,08
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-580 000	-50 000	-630 000	-296 687,92	-333 312,08
19491001	Talorakennus	-580 000	-50 000	-630 000	-296 687,92	-333 312,08
19411	Peruskorjaukset	-580 000	-50 000	-630 000	-296 687,92	-333 312,08
194115	Tekninen lautakunta	-580 000	-50 000	-630 000	-296 687,92	-333 312,08
19411502	Mäntyharjun tilaratkaisut	-150 000	0	-150 000	-51 430,18	-98 569,82
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-150 000		-150 000	-51 430,18	-98 569,82
19411505	Rakennusautomaation ja omaisuuden halli	-40 000	0	-40 000	-27 589,32	-12 410,68
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-40 000		-40 000	-27 589,32	-12 410,68
19411507	Kisala vanha puoli muutostyöt	-20 000	0	-20 000	0,00	-20 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-20 000		-20 000	0,00	-20 000,00
19411508	Ruskahovin välittömät korjaukset	-20 000	0	-20 000	0,00	-20 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-20 000		-20 000		-20 000,00

		TA 2022	TA Muutos	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
19411509	Terveyskeskuksen rakennekorjaukset	-250 000	0	-250 000	-97 349,49	-152 650,51
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-250 000		-250 000	-97 349,49	-152 650,51
19411511	Yhtenäiskoulun turvallisuusratkaisut	-60 000	-50 000	-110 000	-94 493,43	-15 506,57
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-60 000	-50 000	-110 000	-94 493,43	-15 506,57
19411512	Vaalijalan tilaratkaisu/ Savoset	-40 000	0	-40 000	0,00	-40 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-40 000		-40 000		-40 000,00
19411513	Kisala, takuu aika	0	0	0	-25 825,50	25 825,50
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT				-25 825,50	25 825,50
19493001	Kuntatekniikka	-630 000	0	-630 000	-265 562,74	-364 437,26
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-630 000		-630 000	-265 562,74	-364 437,26
19435	Tekninen lautakunta	-630 000	0	-630 000	-265 562,74	-364 437,26
19435503	Katujen korjaukset vaihe 2.	-600 000	0	-600 000	-265 562,74	-334 437,26
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-600 000		-600 000	-265 562,74	-334 437,26
19435505	Kurkilahden alueen infran kehittämisen suu	-30 000	0	-30 000	0,00	-30 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-30 000		-30 000	0,00	-30 000,00
19495001	Irtain omaisuus	-130 000	0	-130 000	-113 639,35	-16 360,65
30	TOIMINTATUOTOT				1 918,04	-1 918,04
40	TOIMINTAKULUT	-130 000		-130 000	-115 557,39	-14 442,61
19454	Sivistyslautakunta	-130 000	0	-130 000	-115 557,39	-14 442,61
19454405	Yhtenäiskoulun kalusteet	-50 000	0	-50 000	-35 291,67	-14 708,33
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-50 000		-50 000	-35 291,67	-14 708,33
19454406	Yhtenäiskoulun tietokoneet	-45 000	0	-45 000	-50 327,00	5 327,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-45 000		-45 000	-50 327,00	5 327,00
19454407	Lukion kalusteet	-25 000	0	-25 000	-29 938,72	4 938,72
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-25 000		-25 000	-29 938,72	4 938,72
19454408	Varhaiskasvatus kalusteet	-10 000	0	-10 000	0,00	-10 000,00
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-10 000		-10 000	0,00	-10 000,00

		TA 2022	TA Muutos	Muutettu TA 2022	Toteuma 2022	Poikkeama
19455	Tekninen lautakunta	0	0	0	1 918,04	-1 918,04
19455402	Irtaimen omaisuuden myynti_tekninen	0	0	0	1 918,04	-1 918,04
30	TOIMINTATUOTOT				1 918,04	-1 918,04
40	TOIMINTAKULUT					0,00
19495181	Investoinnit - Vesihuolto-taseyksikkö	-230 000	0	-230 000	-123 210,94	-106 789,06
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-230 000		-230 000	-123 210,94	-106 789,06
19461	Vesihuolto-taseyksikkö	-230 000	0	-230 000	-123 210,94	-106 789,06
194611	Rakennuttaminen	-175 000	0	-175 000	-63 915,85	-111 084,15
19461103	Luuminniemi ilmanvaihto	-25 000	0	-25 000	-20 053,33	-4 946,67
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-25 000		-25 000	-20 053,33	-4 946,67
19461104	Verkoston saneeraus	-150 000	0	-150 000	-43 862,52	-106 137,48
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-150 000		-150 000	-43 862,52	-106 137,48
194615	Irtain omaisuus	-55 000	0	-55 000	-59 295,09	4 295,09
19461502	Irtain omaisuus	-30 000	0	-30 000	-33 811,43	3 811,43
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-30 000		-30 000	-33 811,43	3 811,43
19461503	Jv-pumppaamot	-25 000	0	-25 000	-25 483,66	483,66
30	TOIMINTATUOTOT					0,00
40	TOIMINTAKULUT	-25 000		-25 000	-25 483,66	483,66
194	MÄNTYHARJUN KUNTA					
30	TOIMINTATUOTOT				110 610,64	-110 610,64
40	TOIMINTAKULUT	-1 770 000	0	-1 770 000	-901 065,37	876 065,37

2.3.4 Rahoitusosan toteutuminen

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN							
	KÄYTTÖ	V. 2022	TA 2022	KÄYTTÖ	KÄYTTÖ	MUUTOS	MUUTOS
	31.12.2021	tehdyt TA-	Muutoksin	31.12.2022	%	%	€
	Ulkoiset+sisäiset	muutokset	Ulkoiset+sisäis	Ulkoiset+sisäiset		2022-2021	2022-2021
Toiminnan rahavirta							
Vuosikate	1 108 861,26	-4 900 000	-3 322 100	2 856 519,16	-85,99 %	157,61 %	1 747 658
Satunnaiset erät	179 838,69						-179 839
Tulorahoituksen korjauserät	83 652,90		-33 040	-37 932,31	114,81 %	-145,34 %	-121 585
Yhteensä	1 372 352,85	-4 900 000	-3 355 140	2 818 586,85	-84,01 %	105,38 %	1 446 234
Investointien rahavirta							
Investointimenot	-2 441 225,73		-1 820 000	-901 065,37	49,51 %	-63,09 %	1 540 160
Rahoitusosuudet investointimeno	9 730,00		0	0,00		100,00 %	-9 730
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	222 908,36	0		148 542,95	100,00 %	-33,36 %	-74 365
Yhteensä	-2 208 587,37	0	-1 820 000	-752 522,42	41,35 %	-65,93 %	1 456 065
Toiminnan ja investointien rahavirta	-836 234,52	-4 900 000	-5 175 140	2 066 064,43	-39,92 %	-347,07 %	2 902 299
Rahoituksen rahavirta							
Antolainauksen muutokset							
Antolainasaamisten lisäys	0,00			0,00	100,00 %	0,00 %	0
Antolainasaamisten vähennys	87 930,62		87 930	87 930,76	100,00 %	0,00 %	0
Yhteensä	87 930,62	0	87 930	87 930,76	100,00 %	0,00 %	0
Lainakannan muutokset							
Pitkäaik. lainojen lisäys	0,00		2 000 000	8 000 000,00			8 000 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 059 956,44		-2 116 400	-1 902 991,22	100,00 %	-7,62 %	156 965
Lyhytaik. lainojen muutos	4 000 000,00		0	-8 000 000,00			-12 000 000
Yhteensä	1 940 043,56	0	-116 400	-1 902 991,22	100,00 %	-198,09 %	-3 843 035
Muut maksuvalmiuden muutokset							
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	111 158,56			-46 973,54			-158 132
Vaihto-omaisuuden muutos	385,00			0,00			-385
Saamisten muutos	231 980,59			832 121,35			600 141
Korottomien velkojen muutos	-672 648,94			146 510,65			819 160
Yhteensä	-329 124,79	0		931 658,46			1 260 783
Rahoituksen rahavirta	1 698 849,39	0	-28 470	-883 402,00			-2 582 251
Rahavarojen muutos	862 614,87	-4 900 000	-5 203 610	1 182 662,43			320 048
Rahavarojen muutos							
Rahavarat	4 214 936,76			5 397 599,19			1 182 662
Rahavarat 1.1.	3 352 321,89			4 214 936,76			862 615
Muutos	862 614,87			1 182 662,43			320 048

2.3.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

		Toteuma 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma-% 2022	TP 2021	Poikkeama
19410 KESKUSVAALILAUTAKUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	13 208,36	0		7 153	13 208
40	TOIMINTAKULUT	-19 468,37	-25 860	75,28%	-36 658	6 392
5	TOIMINTAKATE	-6 260,01	-25 860	24,21%	-29 505	19 600
19412 TARKASTUSLAUTAKUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	95,88	0		71	96
40	TOIMINTAKULUT	-18 824,18	-19 780	95,17%	-18 761	956
5	TOIMINTAKATE	-18 728,30	-19 780	94,68%	-18 691	1 052
19414 KUNNANVALTUUSTO						
40	TOIMINTAKULUT	-37 636,21	-56 020	67,18%	-47 500	18 384
5	TOIMINTAKATE	-37 636,21	-56 020	67,18%	-47 500	18 384
19416 KUNNANHALLITUS						
30	TOIMINTATUOTOT	1 881 902,19	619 280	303,89%	1 025 549	1 262 622
40	TOIMINTAKULUT	-35 033 936,11	-37 446 270	93,56%	-33 575 248	2 412 334
5	TOIMINTAKATE	-33 152 033,92	-36 826 990	90,02%	-32 549 699	3 674 956
194160 Kunnanhallitus						
30	TOIMINTATUOTOT	8 636,67	0		4 840	8 637
40	TOIMINTAKULUT	-506 144,41	-465 190	108,80%	-370 444	-40 954
5	TOIMINTAKATE	-497 507,74	-465 190	106,95%	-365 604	-32 318
194162 Yleishallinto						
30	TOIMINTATUOTOT	312 491,73	254 200	122,93%	207 341	58 292
40	TOIMINTAKULUT	-2 813 251,15	-3 445 800	81,64%	-2 958 724	632 549
5	TOIMINTAKATE	-2 500 759,42	-3 191 600	78,35%	-2 751 383	690 841
194165 Pelastustoimi						
40	TOIMINTAKULUT	-664 476,69	-665 180	99,89%	-626 146	703
5	TOIMINTAKATE	-664 476,69	-665 180	99,89%	-626 146	703
194163 Ympäristöpalvelut						
40	TOIMINTAKULUT	-189 662,84	-230 000	82,46%	-173 244	40 337
5	TOIMINTAKATE	-189 662,84	-230 000	82,46%	-173 244	40 337

		Toteuma 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma-% 2022	TP 2021	Poikkeama
194166 Sosiaali- ja terveystoimen palvelut						
30	TOIMINTATUOTOT	1 494 501,36	272 600	548,24%	661 416	1 221 901
40	TOIMINTAKULUT	-30 601 742,71	-32 272 600	94,82%	-29 106 499	1 670 857
5	TOIMINTAKATE	-29 107 241,35	-32 000 000	90,96%	-28 445 083	2 892 759
194168 Elinkeinotoimi						
30	TOIMINTATUOTOT	0,00	0		7 970	0
40	TOIMINTAKULUT	-192 385,88	-274 910	69,98%	-196 209	82 524
5	TOIMINTAKATE	-192 385,88	-274 910	69,98%	-188 239	82 524
194169 Yleishallinnon laskutettavat						
30	TOIMINTATUOTOT	66 272,43	92 480	71,66%	143 982	-26 208
40	TOIMINTAKULUT	-66 272,43	-92 590	71,58%	-143 982	26 318
5	TOIMINTAKATE	0,00	-110	0,00%	0	110
19441 SIVISTYSLAUTAKUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	963 724,65	828 950	116,26%	1 046 476	134 775
40	TOIMINTAKULUT	-10 583 472,14	-10 440 700	101,37%	-10 515 915	-142 772
5	TOIMINTAKATE	-9 619 747,49	-9 611 750	100,08%	-9 469 440	-7 997
194410 Sivistysltk hallinto						
30	TOIMINTATUOTOT	5 433,98	0		21 111	5 434
40	TOIMINTAKULUT	-245 817,30	-261 710	93,93%	-328 739	15 893
5	TOIMINTAKATE	-240 383,32	-261 710	91,85%	-307 629	21 327
194420 Varhaiskasvatus						
30	TOIMINTATUOTOT	123 487,44	108 500	113,81%	183 893	14 987
40	TOIMINTAKULUT	-1 889 865,75	-1 935 420	97,65%	-1 816 435	45 554
5	TOIMINTAKATE	-1 766 378,31	-1 826 920	96,69%	-1 632 541	60 542
194430 Perusopetus						
30	TOIMINTATUOTOT	343 907,04	287 000	119,83%	388 683	56 907
40	TOIMINTAKULUT	-5 137 010,81	-4 961 780	103,53%	-5 111 416	-175 231
5	TOIMINTAKATE	-4 793 103,77	-4 674 780	102,53%	-4 722 734	-118 324
194440 Toisen asteen koulutus						
30	TOIMINTATUOTOT	116 917,98	82 000	142,58%	63 563	34 918
40	TOIMINTAKULUT	-1 428 014,89	-1 430 580	99,82%	-1 406 177	2 565
5	TOIMINTAKATE	-1 311 096,91	-1 348 580	97,22%	-1 342 615	37 483

		Toteuma 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma-% 2022	TP 2021	Poikkeama
194450 Vapaa sivistystyö						
30	TOIMINTATUOTOT	170 365,39	129 700	131,35%	176 683	40 665
40	TOIMINTAKULUT	-595 680,84	-530 810	112,22%	-608 504	-64 871
5	TOIMINTAKATE	-425 315,45	-401 110	106,03%	-431 820	-24 205
194460 Taiteen perusopetus						
40	TOIMINTAKULUT	-47 480,00	-50 030	94,90%	-44 159	2 550
5	TOIMINTAKATE	-47 480,00	-50 030	94,90%	-44 159	2 550
194470 Kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut						
30	TOIMINTATUOTOT	203 612,82	221 750	91,82%	212 544	-18 137
40	TOIMINTAKULUT	-1 239 602,55	-1 270 370	97,58%	-1 200 485	30 767
5	TOIMINTAKATE	-1 035 989,73	-1 048 620	98,80%	-987 942	12 630
19451 TEKNINEN LAUTAKUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	6 525 668,65	6 578 750	99,19%	6 523 047	-53 081
40	TOIMINTAKULUT	-6 444 568,96	-6 514 890	98,92%	-6 919 578	70 321
5	TOIMINTAKATE	81 099,69	63 860	127,00%	-396 531	17 240
194510 Tekninen hallinto						
30	TOIMINTATUOTOT	35 277,15	0		40 316	35 277
40	TOIMINTAKULUT	-226 642,16	-193 140	117,35%	-264 728	-33 502
5	TOIMINTAKATE	-191 365,01	-193 140	99,08%	-224 412	1 775
194511 Yhdyskuntasuunnittelu						
30	TOIMINTATUOTOT	154,46	0		1 133	154
40	TOIMINTAKULUT	-100 005,70	-108 520	92,15%	-105 736	8 514
5	TOIMINTAKATE	-99 851,24	-108 520	92,01%	-104 603	8 669
194512 Kuntatekniikka						
30	TOIMINTATUOTOT	47 616,88	23 740	200,58%	61 787	23 877
40	TOIMINTAKULUT	-886 085,49	-860 000	103,03%	-873 128	-26 085
5	TOIMINTAKATE	-838 468,61	-836 260	100,26%	-811 341	-2 209
194514 Kiinteistöpalvelut						
30	TOIMINTATUOTOT	3 291 913,18	3 233 560	101,80%	3 248 942	58 353
40	TOIMINTAKULUT	-2 638 591,28	-2 893 170	91,20%	-3 137 598	254 579
5	TOIMINTAKATE	653 321,90	340 390	191,93%	111 344	312 932
194515 Teknisen palvelualueen sisäiset palvelut						
30	TOIMINTATUOTOT	685 044,67	764 230	89,64%	642 448	-79 185
40	TOIMINTAKULUT	-653 110,95	-633 480	103,10%	-582 919	-19 631
5	TOIMINTAKATE	31 933,72	130 750	24,42%	59 529	-98 816

		Toteuma 2022	Muutettu TA 2022	Toteuma-% 2022	TP 2021	Poikkeama
194516 Ruoka- ja siivouspalvelut						
30	TOIMINTATUOTOT	1 233 262,16	1 294 670	95,26%	1 271 319	-61 408
40	TOIMINTAKULUT	-1 151 677,50	-1 095 940	105,09%	-1 076 426	-55 738
5	TOIMINTAKATE	81 584,66	198 730	41,05%	194 893	-117 145
194518 Vesihuolto - taseyksikkö						
30	TOIMINTATUOTOT	886 915,81	860 750	103,04%	939 337	26 166
40	TOIMINTAKULUT	-605 543,59	-524 340	115,49%	-651 046	-81 204
5	TOIMINTAKATE	281 372,22	336 410	83,64%	288 291	-55 038
194519 Metsätalous						
30	TOIMINTATUOTOT	345 484,34	401 800	85,98%	317 765	-56 316
40	TOIMINTAKULUT	-57 938,29	-76 300	75,93%	-99 407	18 362
5	TOIMINTAKATE	287 546,05	325 500	88,34%	218 358	-37 954
194520 Tiejaos						
40	TOIMINTAKULUT	-124 974,00	-130 000	96,13%	-128 590	5 026
5	TOIMINTAKATE	-124 974,00	-130 000	96,13%	-128 590	5 026
19455 RAKENNUSLAUTAKUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	192 718,52	157 100	122,67%	173 575	35 619
40	TOIMINTAKULUT	-220 629,19	-230 250	95,82%	-202 721	9 621
5	TOIMINTAKATE	-27 910,67	-73 150	38,16%	-29 146	45 239
194 MÄNTYHARJUN KUNTA						
30	TOIMINTATUOTOT	9 577 318,25	8 184 080	117,02%	8 775 870	1 393 238
40	TOIMINTAKULUT	-52 358 535,16	-54 733 770	95,66%	-51 316 381	2 375 235
5	TOIMINTAKATE	-42 781 216,91	-46 549 690	91,90%	-42 540 511	3 768 473
		ALLE ARVION	YLI ARVION			
	Tulot yhteensä	241 254	1 634 492			
	Menot yhteensä	2 872 451	497 216			

3 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

3.2 Tuloslaskelma

	TP 2022		TP 2021	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 288 116,86		2 306 938,77	
Maksutuotot	418 152,20		429 820,50	
Tuet ja avustukset	1 707 023,80		903 433,35	
Muut toimintatuotot	<u>2 210 038,83</u>	6 623 331,69	<u>2 150 376,67</u>	5 790 569,29
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-9 880 834,47		-9 794 093,15	
Palkat ja palkkiot yhteensä	-7 503 892,59		-7 415 290,77	
Henkilösivukulut	-2 376 941,88		-2 378 802,38	
Eläkekulut	-2 093 462,30		-2 095 997,08	
Muut henkilösivukulut	-283 479,58		-282 805,30	
Palvelujen ostot	-35 483 348,53		-34 000 205,80	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 022 856,37		-2 029 848,11	
Avustukset	-720 037,07		-709 355,18	
Muut toimintakulut	<u>-1 297 472,16</u>	-49 404 548,60	<u>-1 797 578,06</u>	-48 331 080,30
Toimintakate		-42 781 216,91		-42 540 511,01
Verotulot		25 038 758,10		23 747 681,65
Valtionosuudet		20 351 734,00		19 543 567,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	26 177,60		27 192,39	
Muut rahoitustuotot	385 580,58		461 096,88	
Korkokulut	-153 308,90		-110 921,46	
Muut rahoituskulut	<u>-11 205,31</u>	247 243,97	<u>-19 244,19</u>	358 123,62
Vuosikate		2 856 519,16		1 108 861,26
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 467 753,89		-1 424 243,33	
Kertaluonteiset poistot			0,00	
Arvonalentumiset	<u>-20 436,97</u>	-1 488 190,86	<u>0,00</u>	-1 424 243,33
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	179 838,69	179 838,69
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden tulos		1 368 328,30		-135 543,38
Tilikauden yli/-alijäämä		1 368 328,30		-135 543,38

3.3 Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	2 856 519,16	1 108 861,26
Satunnaiset erät	0,00	179 838,69
Tulorahoituksen korjaukset	-37 932,31	83 652,90
Tulorahoituksen korjaukset	-37 932,31	83 652,90
	2 818 586,85	1 372 352,85
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-901 065,37	-2 441 225,73
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00	9 730,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	148 542,95	222 908,36
	-752 522,42	-2 208 587,37
Toiminnan ja investointien rahavirta	2 066 064,43	-836 234,52
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	87 930,76	87 930,62
	87 930,76	87 930,62
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000 000,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1 902 991,22	-2 059 956,44
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 000 000,00	4 000 000,00
	-1 902 991,22	1 940 043,56
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-46 973,54	111 158,56
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	385,00
Saamisten muutos	832 121,35	231 980,59
Korottomien velkojen muutos	146 510,65	-672 648,94
	931 658,46	-329 124,79
Rahoituksen rahavirta	-883 402,00	1 698 849,39
Rahavarojen muutos	1 182 662,43	862 614,87
Rahavarat 31.12.	5 397 599,19	4 214 936,76
Rahavarat 1.1.	4 214 936,76	3 352 321,89
Rahavarojen muutos	1 182 662,43	862 614,87

TASE

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	64 613,84	76 800,92
Aineettomat hyödykkeet	64 613,84	76 800,92
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4 462 907,08	4 379 246,73
Rakennukset	25 168 751,91	25 571 746,53
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 168 209,68	3 759 851,32
Koneet ja kalusto	285 399,61	346 019,92
Muut aineelliset hyödykkeet	58 632,51	58 632,51
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	115 557,39	737 203,65
Aineelliset hyödykkeet	34 259 458,18	34 852 700,66
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	4 205 001,13	4 297 307,70
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	640 909,68	642 142,03
Kuntayhtymäosuudet	1 958 417,54	2 053 538,14
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	42 046,98	42 046,98
Muut osakkeet ja osuudet	1 563 626,93	1 559 580,55
Muut lainasaamiset	2 177 245,81	2 265 176,57
Muut saamiset	382 354,97	382 354,97
Sijoitukset	6 764 601,91	6 944 839,24
PYSYVÄT VASTAAVAT	41 088 673,93	41 874 340,82
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Muut toimeksiantojen varat	124 609,79	129 555,48
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	124 609,79	129 555,48
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Pitkäaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	17 100,00	28 640,22
Pitkäaikaiset saamiset	17 100,00	28 640,22
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	486 802,39	519 844,72
Muut saamiset	65 850,85	348 288,21
Siirtosaamiset	796 630,84	1 301 732,28
Lyhytaikaiset saamiset	1 349 284,08	2 169 865,21
Saamiset	1 366 384,08	2 198 505,43
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 000,00	1 750,00
Rahoitusarvopaperit	6 000,00	1 750,00
Rahat ja pankkisaamiset	5 391 599,19	4 213 186,76
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 763 983,27	6 413 442,19
VASTAAVAA	47 977 266,99	48 417 338,49
VASTATTAVAA	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 499 040,60	15 499 040,60
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 318 553,47	5 454 096,85
Tilikauden yli-/alijäämä	1 368 328,30	-135 543,38
OMA PÄÄOMA	22 185 922,37	20 817 594,07
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	577 981,13	600 797,91
Muut toimeksiantojen pääomat	9 932,58	39 035,03
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	587 913,71	639 832,94
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	19 089 586,27	12 477 920,08
Muut velat	601 531,38	593 927,22
Pitkäaikainen vieras pääoma	19 691 117,65	13 071 847,30
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	8 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 188 333,82	1 702 991,23
Saadut ennakot	3 010,21	2 167,17
Ostovelat	2 103 572,26	2 277 943,41
Muut velat	160 082,78	217 653,12
Siirtovelat	2 057 314,19	1 687 309,25
Lyhytaikainen vieras pääoma	5 512 313,26	13 888 064,18
VIERAS PÄÄOMA	25 203 430,91	26 959 911,48
VASTATTAVAA	47 977 266,99	48 417 338,49

3.5 KONSERNIN TULOSLASKELMA

KONSERNIN TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toimintatuotot	40 432 581,61	38 500 045,92
Toimintakulut	-81 288 250,92	-79 462 345,11
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	2 196,90	1 702,28
TOIMINTAKATE	-40 853 472,40	-40 960 596,90
Verotulot	24 972 011,76	23 677 389,60
Valtionosuudet	20 351 734,00	19 543 567,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	10 439,68	12 264,70
Muut rahoitustuotot	496 693,61	427 943,17
Korkokulut	-254 169,19	-191 259,14
Muut rahoituskulut	-54 306,40	-20 690,47
Rahoitustuotot ja -kulut	198 657,71	228 258,27
VUOSIKATE	4 668 931,07	2 488 617,97
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-2 574 556,57	-2 558 390,93
Omistuksen eliminointierot	0,00	0,00
Arvonalentumiset	-20 436,97	-44 372,64
Poistot ja arvonalentumiset	-2 594 993,54	-2 602 763,57
Satunnaiset erät		
Satunnaiset tuotot	0,00	179 838,69
Satunnaiset kulut	0,00	-119 168,27
Satunnaiset erät	0,00	60 670,42
TILIKAUDEN TULOS	2 073 937,53	-53 475,19
Laskennalliset verot	-55 816,00	0,00
Vähemmistön osuus tilikauden tuloksesta	1 865,14	49 591,35
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	2 019 986,67	-3 883,83

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

	1.1.-31.12.2022	1.1.-31.12.2021
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	4 668 931,07	2 488 617,97
Satunnaiset erät	0,00	60 670,42
Tulorahoituksen korjaukset	-821 505,71	903 876,96
	3 847 425,35	3 453 165,35
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 685 663,39	-4 180 625,46
Rahoitusosuudet investointimenoihin	4 562,54	11 685,35
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 574,09	736 698,71
	-2 652 526,76	-3 432 241,39
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 194 898,60	20 923,96
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-257,54	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	0,00	5 266,45
	-257,54	5 266,45
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	9 034 982,93	1 665 323,22
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 098 009,79	-2 612 294,05
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-8 416 756,24	3 302 043,55
	-1 479 783,10	2 355 072,71
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	-48 038,18	125 705,95
Vaihto-omaisuuden muutos	-5 609,21	38 266,66
Saamisten muutos	-332 431,11	570 393,10
Korottomien velkojen muutos	1 049 340,82	-416 074,49
	663 262,32	318 291,22
Rahoituksen rahavirta	-816 778,32	2 678 630,39
Rahavarojen muutos	378 120,28	2 699 554,34
Rahavarat 31.12.	8 008 464,71	7 630 344,43
Rahavarat 1.1.	7 630 344,43	4 930 790,09
Rahavarojen muutos	378 120,28	2 699 554,34

KONSERNITASE

	31.12.2022	31.12.2021
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	194 497,18	281 960,02
Muut pitkävaikutteiset menot	4 357,91	5 286,76
Aineettomat hyödykkeet	198 855,09	287 246,78
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	5 081 808,05	5 004 507,86
Rakennukset	43 519 786,96	41 547 440,33
Kiinteät rakenteet ja laitteet	4 509 978,75	4 092 421,03
Koneet ja kalusto	977 991,87	1 068 189,64
Muut aineelliset hyödykkeet	64 276,59	60 625,30
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	139 080,71	2 457 765,78
Aineelliset hyödykkeet	54 292 922,94	54 230 949,95
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosakkeet ja -osuudet	129 542,32	152 737,76
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonko	1 634 203,04	1 614 983,93
Muut saamiset	397 246,00	396 988,45
Sijoitukset	2 160 991,35	2 164 710,15
PYSYVÄT VASTAAVAT	56 652 769,37	56 682 906,88
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Lahjoitusrahastojen varat	6 580,64	11 526,33
Muut toimeksiantojen varat	281 641,53	359 673,23
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	288 222,17	371 199,56
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Aineet ja tarvikkeet	181 991,64	176 382,43
Vaihto-omaisuus	181 991,64	176 382,43
Saamiset		
Myyntisaamiset	17 100,00	28 640,22
Siirtosaamiset	189,62	196,58
Pitkäaikaiset saamiset	17 289,62	28 836,80
Myyntisaamiset	1 740 757,71	2 352 953,16
Lainasaamiset	0,00	189,88
Muut saamiset	530 013,81	707 681,09
Siirtosaamiset	3 024 750,80	1 890 719,90
Lyhytaikaiset saamiset	5 295 522,32	4 951 544,03
Saamiset	5 312 811,94	4 980 380,83
Rahoitusarvopaperit		
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	6 000,00	1 750,00
Muut arvopaperit	0,00	413 649,63
Rahoitusarvopaperit	6 000,00	415 399,63
Rahat ja pankkisaamiset	8 002 464,71	7 214 944,80
VAIHTUVAT VASTAAVAT	13 503 268,29	12 787 107,69
VASTAAVAA	70 444 259,83	69 841 214,13

	31.12.2022	31.12.2021
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	15 499 040,60	15 499 040,60
Muut omat rahastot	832 277,37	927 397,96
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	6 913 759,08	6 917 642,92
Tilikauden yli-/alijäämä	2 019 986,67	-3 883,83
OMA PÄÄOMA	25 265 063,71	23 340 197,64
VÄHEMMISTÖOSUUDET	0,00	5 209,79
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	412 430,78	1 223 022,53
PAKOLLISET VARAUKSET	412 430,78	1 223 022,53
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	581 558,41	604 762,62
Muut toimeksiantojen pääomat	195 117,49	302 928,85
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	776 675,89	907 691,47
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	31 140 306,66	24 292 812,93
Muut velat	619 525,52	612 203,05
Pitkäaikainen vieras pääoma	31 759 832,18	24 905 015,97
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Joukkovelkakirjalainat	0,00	8 000 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	1 903 320,65	2 230 597,48
Saadut ennakot	21 076,09	18 487,49
Ostovelat	4 196 520,61	4 015 334,73
Muut velat	931 171,62	645 975,92
Siirtovelat	4 842 412,97	4 269 741,80
Laskennalliset verovelat	335 755,33	279 939,33
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 230 257,26	19 460 076,75
VIERAS PÄÄOMA	43 990 089,45	44 365 092,72
VASTATTAVAA	70 444 259,83	69 841 214,15

4. LIITETIEDOT

4.1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KUVAAVAT LIITETIEDOT

1. ARVOSTUS- JA JAKSOTUSPERIAATTEET

Kunta

Tulojen ja menojen kirjaamisperusteet

Tulot ja menot kirjataan suoriteperusteisesti poikkeuksena vähäiset liiketapahtumat sekä verotulot. Verotulot kirjataan tilinpäätöksessä verohallinnon tilitysten suoritusajankohdan mukaan ao. tilikaudelle.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kunnanvaltuuston hyväksymän poistosuunnitelman mukaisesti. Kunnanvaltuuston hyväksymällä poistosuunnitelman muutoksella on hallinto- ja laitosrakennusten peruskorjauksen poistoajankoja tarkistettu 17.11.2016 alkaen. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty liitetiedoissa kohdassa Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet. Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet) ja vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Muut erät

Sosiaali- ja terveysministeriöltä Covid-19 -avustusta 1.208.607,- euroa.

Essotelta saatu kalliin hoidon rahaston käytöstä palautusta 568.007,86 euroa.

Kotikuntakorvaukset vuodelta 2021 ja 2022 on osittain laskuttamatta.

Pitkäaikaisten lainojen v. 2022 lyhennykset on siirretty lyhytaikaisiin lainoihin, lainojen lyhennysten tileille. Lainojen korot on jaksotettu 31.12.2022 saakka.

Mäntyharjun kunnassa on käytössä Suur-Savon Osuuspankin konsernitili, jonka limiitti on 1 M€. Palkat on maksettu 31.12.2022 saakka.

Sairaanhoidopiirin rahaston lakkautuksesta kunnan osuus 95.120,60 €

on kirjattu Essoten pääomaa vähentäen.

Lomapalkkavelan muutos on kirjattu tilinpäätöksessä palkkoihin ja sosiaalikuluihin menoksi ja taseen siirtovelkoihin lisäykseksi.

Vesilaskutuksessa on tehty arviolaskutus 31.12.2022 saakka.

Vuoden 2023 alussa kunta siirsi liiketoimintasiirrolla tuoka- ja siivouspalvelut Järvi-Saimaan Palvelut Oy:lle. Siirrossa yhtiölle siirtyi kunnan ruoka- ja siivouspalvelujen henkilökunta vanhoina työntekijöinä sekä toimintaan liittyvä kalusto. Siirto toteutettiin nettoapporttina, minkä vastineena kunta sai yhden osakkeen yhtiöstä.

Vesilaitos

Menot ja tulot kirjataan suoriteperusteisesti.

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki kuntakonserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja kuntayhtymät.

Osakkuusyhteisöt, joissa omistusosuus on vähäinen, on yhdistelty liitetiedoissa 20 ja 21 taseiden pohjalta.

Alakonsernit eivät ole laatineet konsernitilinpäätöstä, paitsi Etelä-Savon sosiaali- ja terveyspalveluiden ky.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Kuntayhtymien ja kunnan keskinäiset velat, saamiset tapahtumat on eliminoitu peruspääoman suhteessa.

Keskinäisiä liittymismaksuja ei ole eliminoitu.

Sisäinen kate Keskvälin kanssa tehdystä kaupasta on eliminoitu.

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin oman pääoman eristä ja poistovajeesta.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Niiden tytäryhtiöiden osalta, jotka ovat tilinpäätöksessään kirjanneet suunnitelman mukaiset poistot, ei ole konsernitilinpäätöstä laadittaessa kirjattu poistovajetta.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöjä ei ole yhdisteltynä konserniin, vaan ilmoitettu liitetietoina.

Vapaaehtoiset varaukset ja poistoero

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Laskennallinen verovelka on esitetty kokonaisuudessaan lyhytaikaisena vieraana pääomana.

Arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksessä on noudatettu samoja arvostus- ja jaksotusperiaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

2. TULOSLASKELMAN JA TASEEN ESITTÄMISTAPA**Kunta**

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edellisvuoteen

Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia edellisvuoteen

Konserni

Tuloslaskelman esittämistavassa ei ole muutoksia edellisvuoteen

Taseen esittämistavassa ei ole muutoksia edellisvuoteen

3. OIKAISUT EDELLISEN TILIKAUDEN TIETOIHIN**Kunta**

Ei ilmoitettavaa

Konserni

Ei ilmoitettavaa.

4. VERTAILUKELPOISUUS**Kunta**

Tilinpäätökset ovat vertailukelpoisia.

Konserni

Tilikauden tietojen vertailussa edelliseen tilikauteen tulee ottaa huomioon, että tilikauden aikana on purkautunut Itä-Suomen Päihdehuollon ky.

Purkautumisen seurauksena kunnan taseessa Kuntayhtymäosuudet

yhteensä vähenivät 16 555,38 euroa.

5. AIKAISEMPIIN TILIKAUSIIN KOHDISTUVAT TUOTOT JA KULUT**Kunta**

Ei ilmoitettavaa.

Konserni

Ei ilmoitettavaa.

4.2. TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6. TOIMINTATUOTOT TEHTÄVITTÄIN

Toimintatuotot yksiköittäin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Yleishallinto	1 958 224,76	1 087 000,91	1 872 982,09	1 017 587,86
Sosiaali- ja terveystuotot	32 179 848,60	31 006 588,53		
Opetus- ja kulttuuripalvelut	962 614,74	1 045 762,79	963 724,65	1 046 475,82
Yhdyskuntapalvelut	5 331 893,51	5 360 693,69	3 786 624,95	3 726 505,61
Toimintatuotot yhteensä	40 432 581,61	38 500 045,92	6 623 331,69	5 790 569,29

7. VEROTULOT ERITELTYINÄ

Verotulojen erittely		
	2022	2021
Kunnan tulovero	18 318 539,36	16 885 846,25
Osuus yhteisöveron tuotosta	3 793 345,55	2 822 343,61
Kiinteistövero	2 926 873,19	4 039 491,79
Verotulot yhteensä	25 038 758,10	23 747 681,65

8. VALTIONOSUUKSIEN ERITTELY

Valtionosuuksien ja verotulomenetysten korvausten erittely		
	Kunta	
	2022	2021
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	13 441 219,00	12 776 623,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus (+/-)</i>	3 208 270,00	3 645 790,00
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-35 179,00	-190 973,00
Verotulomenetysten korvaus	3 737 424,00	3 312 127,00
Valtionosuudet yhteensä	20 351 734,00	19 543 567,00

9. PALVELUJEN OSTOJEN ERITTELY

Palvelujen ostojen erittely		
	Kunta	
	2022	2021
Asiakaspalvelujen ostot	30 892 330,29	29 421 583,69
Muiden palvelujen ostot	4 591 018,24	4 578 622,11
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	35 483 348,53	34 000 205,80

10. VALTUUSTORYHMIEN TOIMINTAEDELLYTYSTEN TUKEMISEKSI ANNETUT TUET VALTUUSTORYHMITÄIN ERITELTYNÄ

Valtuustoryhmille ei makseta tukea.

11. POISTOSUUNNITELMA

POISTOSUUNNITELMA			
Selite	Poisto-aika	Poistotapa	%
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
10000 Aineettomat oikaudet	30	Menoj.	10
10050 Tietokoneohjelmistot	3	Menoj.	40
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Maa- ja vesialueet			
11000 Maa- ja vesialueet		Ei poistoa	
11050 Kiinteistöjen liittymismaksut		Ei poistoa	
Rakennukset			
11100 Asuinrakennukset	50	Tasapoisto	
11120 Hallinto- ja laitusrakennukset	50	Tasapoisto	
11150 Tehdas- ja tuotantorakennukset	25	Tasapoisto	
11190 Muut rakennukset			
Talusrakennukset	20	Tasapoisto	
Vapaa-ajan rakennukset	30	Tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
11300 Maa- ja vesirakenteet			
Kadut, tiet, torit ja puistot	20	Menoj.	15
Sillat, laiturit ja uimalat	30	Menoj.	10
Muut maa- ja vesirakenteet	15	Menoj.	20
Urheilu ja ulkorakenteet	15	Menoj.	20
Liikenteen ohjauslaitteet	15	Menoj.	20
11400 Johtoverkostot ja laitteet	40	Menoj.	7
11450 Viemäriverkosto	40	Menoj.	7
Koneet ja kalusto			
11600 Kuljetusvälineet	10	Menoj.	25
11700 Muut koneet ja kalusto			
Muut laitteet ja kalusteet	3	Menoj.	40
Muut irtaimet rakenteet	15	Menoj.	20
11710 ATK-, yms. Toimistolaitteet	3	Menoj.	40
Muut aineelliset hyödykkeet			
11830 Arvo- ja taide-esineet		Ei poistoa	
SIJOITUKSET			
12010 - 12160 Osakkeet ja osuudet		Ei poistoa	

Rakennusten poistot alkavat valmistumisvuotta seuraavan vuoden alusta. Pienet pysyvien vastaavien hankin-
joiden hankintameno on alle 20.000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

12. PAKOLLISTEN VARAUSTEN MUUTOKSET

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	406 302,53	401 346,57		
Lisäykset tilikaudella	6 114,98	4 955,96		
Vähennykset tilikaudella				
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	412 417,51	406 302,53		
Muut pakolliset varaukset 1.1	816 720,00			
Lisäykset tilikaudella		816 720,00		
Vähennykset tilikaudella	-816 720,00			
Muut pakolliset varaukset 31.12.	0,00	816 720,00		

13. KÄYTTÖMAISUUDEN MYYNTIVOITOT JA -TAPPIOT

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	40 053,16		31 350,35	
Muut koneet ja kalusto, luovutusvoitot	6 662,46		6 581,96	
Luovutusvoitot yhteensä	46 715,62	0,00	37 932,31	0,00
Muut toimintakulut				
Käyttöomaisuuden myyntitappiot		250,38		
Maa- ja vesialueiden luovutustappiot		991,94		991,94
Osakkeet ja osuudet, luovutustappiot	37 998,55	82 660,96		82 660,96
Luovutustappiot yhteensä	37 998,55	83 903,28	0,00	83 652,90

14. SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT

Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Satunnaiset tuotot		179 838,69		179 838,69
Satunnaiset tuotot yhteensä	0,00	179 838,69	0,00	179 838,69
Satunnaiset kulut		119 168,27		
Satunnaiset kulut yhteensä	0,00	119 168,27	0,00	0,00

15. MUUT RAHOITUSTUOTOT

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2022	2021
Osinkotuotot muista yhteisöistä		
Exel Composites Oyj	400,00	400,00
Elisa Oyj	615,00	585,00
Järvi-Saimaan Palvelut Oy	1 000,00	
Kuntarahoytys Oyj	41 884,95	21 145,80
Metsäliitto osuuskunta		549,15
Reka Industrial Oyj	9,00	5,00
South Savo Growth Fund Ky	9,18	
Suomen Luotto-osuuskunta	90,00	270,00
Suur-Savon sähkö Oy	335 700,00	335 700,00
Yhteensä	379 708,13	358 654,95

16. ERITTELY POISTOERON MUUTOKSISTA

Ei ilmoitettavaa

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

4.3. TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

17. LAINAN LIIKKEESEEN LASKEMISET

Ei ole tässä tarkoitettuja kuluja.

18. ARVONKOROTUKSET

Käyttöomaisuudessa ei ole suoritettu arvonkorotuksia.

19. TIEDOT PYSYVISTÄ VASTAAVISTA TASE-ERÄKOHTAISESTI

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet										
	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet							Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä
	Aineettomat oikeudet	Yhteensä	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja kesk.er.h.	Yhteensä	
Poistamaton hankintameno 1.1.	76 800,92	76 800,92	4 379 246,73	25 571 746,53	3 759 851,32	346 019,92	58 632,51	737 203,65	34 852 700,66	34 929 501,58
Lisäykset tilikauden aikana			96 000,00	77 255,68	116 988,83			606 774,48	897 018,99	897 018,99
Rahoitusosuudet tilikaudella										
Vähennykset tilikauden aikana			-12 339,65			-1 918,04			-14 257,69	-14 257,69
Siirrot erien välillä				415 228,63	735 862,25	56 892,89		-1 207 983,77	0,00	0,00
Tilikauden poisto	-12 187,08	-12 187,08		-895 478,93	-444 492,72	-115 595,16			-1 455 566,81	-1 467 753,89
Arvonlennukset ja niiden palautukset								-20 436,97	-20 436,97	-20 436,97
Aktivoidut korkomenot										
Poistamaton hankintameno 31.12.	64 613,84	64 613,84	4 462 907,08	25 168 751,91	4 168 209,68	285 399,61	58 632,51	115 557,39	34 259 458,18	34 324 072,02
Kirjanpitoarvo 31.12.	64 613,84	64 613,84	4 462 907,08	25 168 751,91	4 168 209,68	285 399,61	58 632,51	115 557,39	34 259 458,18	34 324 072,02

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	416 387,68	421 802,45	37 705,81	37 705,81
Muut maa- ja vesialueet	4 665 420,37	4 582 705,41	4 425 201,27	4 341 540,92
Maa- ja vesialueet yhteensä	5 081 808,05	5 004 507,86	4 462 907,08	4 379 246,73

Sijoitukset

Pysyvien vastaavien sijoitukset					
	Osakkeet ja osuudet				
	Kuntayhtymä-	Tytäryhtiö-	Osakkuusyhtei-	Muut osakkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	2 053 538,14	642 142,03	42 046,98	1 559 580,55	4 297 307,70
Lisäykset tilikauden aikana				4 046,38	4 046,38
Vähennykset tilikauden aikana	-95 120,60	-1 232,35			-96 352,95
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12	1 958 417,54	640 909,68	42 046,98	1 563 626,93	4 205 001,13
Arvonlennukset					0,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 958 417,54	640 909,68	42 046,98	1 563 626,93	4 205 001,13

Muut laina- ja muut saamiset						
Muut lainasaamiset tytäryhteisöiltä	Muut saamiset taseyksiköiltä	Maksetut sähköliittymät				Yhteensä
		Sähköliittymät VHL	Sähköliittymät/ muut	Lämpöliittymät / muut	Laajakaista liittymät	
2 265 176,57	34 553,36	89 629,43	200 856,22	72 200,00	19 669,32	2 682 084,90
-87 930,62						
2 177 245,95	34 553,36	89 629,43	200 856,22	72 200,00	19 669,32	2 682 084,90
2 177 245,95	34 553,36	89 629,43	200 856,22	72 200,00	19 669,32	2 594 154,28

4.4 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

20-22. LUETTELO TYTÄRYHTEISÖISTÄ, KUNTAYHTYMISTÄ JA OMISTUSYHTEISÖISTÄ

Omistukset muissa yhteisöissä						
Nimi	Y-tunnus	Kunnan omistus- osuus	Konsernin omistus- osuus	Konsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
KOY Keski-Väli	0165786-4	100,00 %	100,00 %	1 037	3 522	0
KOY Mäntyharjun Myllyrinne	0852251-6	92,09 %	100,00 %	0	0	-22
Mäntyharjun Yrityskiinteistöt Oy	1770802-1	100,00 %	100,00 %	717	2 041	39
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon Sairaanhoidopiirin ky	0825508-3	6,64 %	6,64 %	1 979	14 144	251
Vaalijalan ky	0207327-0	3,14 %	3,14 %	807	970	37
Etelä-Savon Maakuntaliitto	0215839-7	4,57 %	4,57 %	50	35	-3
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Halssinrinne	0674490-8	25,40 %	25,40 %	90	11	0
Mäntyharjun Suittimäki Oy	0856628-7	33,33 %	33,33 %	46	0	1
KOY Mäntyharjun Virastokeskus	0570810-4	27,53 %	27,53 %	19	0	1

23. SAAMISET KONSERNIN YHTEISÖILTÄ, KUNTAYHTYMILTÄ JA OSAKKUUS/OMISTUSYHTEISÖILTÄ

Saamisten erittely				
	2022		2021	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Saamiset tytäryhteisöltä				
Myyntisaamiset		38 524,29		34 091,54
Lainasaamiset	2 177 245,81		2 265 176,57	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	2 177 245,81	38 524,29	2 265 176,57	34 091,54
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		38 818,16		45 777,49
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		568 169,96		1 038 457,30
Yhteensä	0,00	606 988,12	0,00	1 084 234,79
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä				
Myyntisaamiset		1 332,55		1 280,00
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0,00	1 332,55	0,00	1 280,00
Saamiset yhteensä	2 177 245,81	646 844,96	2 265 176,57	1 119 606,33

24. SIIRTOSAAMISIIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä				
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Menoennakot	513,47	69 781,35		69 409,21
Siirtosaamiset muilta	2 795 966,06	1 627 269,36	568 169,96	1 038 457,30
Muut tulojäämät	228 460,88	193 865,77	228 460,88	193 865,77
Tulojäämät yhteensä	3 024 940,41	1 890 916,48	796 630,84	1 301 732,28
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	3 024 940,41	1 890 916,48	796 630,84	1 301 732,28

4.5. TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

25. OMAN PÄÄOMAN ERIEN MUUTOKSET

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Peruspääoma 1.1	15 499 040,60	15 499 040,60	15 499 040,60	15 499 040,60
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12	15 499 040,60	15 499 040,60	15 499 040,60	15 499 040,60
Muut omat rahastot 1.1	927 397,96	938 589,13		
Siirrot rahastoon				
Siirrot rahastosta	-95 120,60	-11 191,17		
Muut omat rahastot yhteensä 31.12	832 277,36	927 397,96		
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1	6 917 642,92	4 683 338,70	5 454 096,85	3 293 737,72
Aikaisempiin tilikausiin liittyvät korjaukset				
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) muutos			-135 543,38	2 160 359,13
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12	6 913 759,08	6 917 642,92	5 318 553,47	5 454 096,85
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 019 986,67	-3 883,83	1 368 328,30	-135 543,38
Oma pääoma yhteensä	25 265 063,71	23 340 197,65	22 185 922,37	20 817 594,07

26. ERITTELY POISTOEROSTA

Ei ilmoitettavaa.

27. PITKÄAIKAISET VELAT

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät 1.1.2028 tai sen jälkeen		
	Kunta	
	2022	2021
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	12 700 000,00	8 100 000,00
Vesilaitoksen sis.lainat kunnalta	2 000 000,00	2 000 000,00
Pitkäaikaiset velat yhteensä	14 700 000,00	10 100 000,00

29. PAKOLLISET VARAUKSET

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut pakolliset varaukset				
Etelä-Savon Sairaanhoidopiirin ky:n potilasvastuu- vahinkovaraus	412 430,78	406 302,53		
Etelä-Savon Sairaanhoidopiirin ky:n palkkaharmoni- soinnin palkkavaraukset		816 720,00		
Muut pakolliset varaukset yhteensä	412 430,78	1 223 022,53	0,00	0,00

30. VIERAS PÄÄOMA

	2022		2021	
	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset	Pitkä-aikaiset	Lyhyt-aikaiset
Velat tytäryhteisölle				
Ostovelat		512,92		
Muut velat	2 264,16			
Yhteensä	2 264,16	512,92	0,00	0,00
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		1 146 422,66		1 153 390,70
Siirtovelat		749 360,42		394 815,52
Yhteensä	0,00	1 895 783,08	0,00	1 548 206,22
Vieras pääoma yhteensä	2 264,16	1 896 296,00	0,00	1 548 206,22

31. SHEKKILIMIITTI

Luotollista shekkilimiittiä ei ole. Käytössä konsernilimiitti, jonka raja on 1 000 000 €.

32. MUIDEN VELKOJEN ERITTELY

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Muut velat				
Liittymismaksut, pitkäaikainen	619 525,52	612 203,05	601 531,38	593 927,22
Muut velat, lyhytaikainen	915 509,93	645 975,92	160 082,78	217 653,12
Laskennalliset verovelat	335 755,33	279 939,33		
Muut velat yhteensä	1 870 790,78	1 538 118,29	761 614,16	811 580,34

33. SIIRTOVELKOIHIN SISÄLTYVÄT OLENNAISET ERÄT

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Palkkojen ja henkilöstökulujen jaksotukset	1 095 519,90	1 074 388,08	840 635,89	810 708,81
Korkojaksotukset	56 447,53	25 072,00	43 471,69	23 951,08
Siirtovelat Essotelle			749 360,42	394 815,52
Muut menoajamät	3 690 445,53	3 170 281,72	423 846,19	457 833,84
Siirtovelat yhteensä	4 842 412,96	4 269 741,80	2 057 314,19	1 687 309,25

4.6 VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA JA TASEEN ULKOPUOLISIA JÄRJESTELYJÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitaseeseen sisältymättömien vastuusitoumusten ja vastuiden liitetiedoissa huomioidaan konsernisuhteiden aiheuttamat päällekkäisyydet. Jos vastuusitoumuksen kohteena oleva velka ei sisälly konsernitaseeseen on tällainen vastuusitoumus esitettävä liitetiedoissa.

34. VELAT, VAKUUDEKSI ANNETTU KIINNITYKSIÄ

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta Vakuudeksi annetut kiinnitykset	192 430,90	192 430,90		
Lainat julkisyhteisöiltä Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat muilta luotonantajilta Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	192 430,90	192 430,90		
Velat, joiden vakuudeksi annettu yrityskiinnitys				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat julkisyhteisöiltä Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00		
Velat, joiden vakuudeksi annettu erityispanttaus				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta Vakuudeksi annetut kiinnitykset				
Lainat julkisyhteisöiltä Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Lainat muilta luotonantajilta Pantattujen osakkeiden kirjanpitoarvo				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	0,00	0,00		

35. MUISTA SITOUMUKSISTA KUIN VELOISTA VAKUUDEKSI ANNETUT KIINNITYKSET

Ei ilmoitettavaa

38. LEASINGVASTUIDEN YHTEISMÄÄRÄ

Vuokra- ja leasingvastuut				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Vuokravastuut				
Toimitilojen vuokravastuut	27 766,32	23 677,16		
Koneiden ja laitteiden vuokravastuut	1 729,26	12 191,04		
Maa-aluiden vuokravastuut	1 478,90	1 443,22		
Muut vuokravastuut	3 789 583,74	2 616 941,16	2 497 969,67	2 591 887,89
Vuokravastuut yhteensä	3 820 558,22	2 654 252,58	2 497 969,67	2 591 887,89
- siitä seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	95 680,30	118 971,49	94 350,75	93 918,22
Leasingvastuut yhteensä	521 568,21	354 402,01	254 160,76	236 311,89
- seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	325 078,40	125 951,08	218 154,27	60 728,18
Yhteensä	4 342 126,43	3 008 654,59	2 752 130,43	2 828 199,78

39. VASTUUSITOUMUKSET

Vastuusitoumukset				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	5 810 707,60	5 999 641,21	5 810 707,60	5 999 641,21
Jäljellä oleva pääoma	3 149 190,65	3 528 021,78	3 149 190,65	3 528 021,78
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 767 380,00	2 217 380,00	1 767 380,00	2 217 380,00
Jäljellä oleva pääoma	894 949,80	996 477,74	894 949,80	996 477,74
Kunnan eläkevastuut				
Varhennetun vanhuuseläkkeen maksu				
Alkuperäinen pääoma	270 720,00	270 720,00	270 720,00	270 720,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	13 536,00	0,00	13 536,00

40. VASTUUN KUNTIEN TAKAUSKESKUKSEN TAKAUSVASTUISTA

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2022	2021
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	42 660 434	40 130 565
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskukset rahastosta 31.12	24 670	26 288

41. MUUT KUNTAA KOSKEVAT TALOUDELLISET VASTUUT

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
	Konserni		Kunta	
	2022	2021	2022	2021
Hanke-ennakkotulot seuraavalle vuodelle	75 838,65	119 842,00	75 838,65	119 842,00
Arvonlisäveron palautusvastuu	451 829,70	472 033,65		
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu	438 443,12	431 925,22		
Taidekeskus Salmelan kanssa markkinointiyhteistyösopimus	32 000,00	32 000,00	32 000,00	32 000,00

4.7 YMPÄRISTÖASIOIDEN HARKINNANVARAINEN ESITTÄMINEN

Ei ilmoitettavaa

4.8 HENKILÖSTÖÄ JA TILINTARKASTAJAN PALKKIOTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

42. HENKILÖSTÖN LUKUMÄÄRÄ 31.12.

MÄNTYHARJUN KUNNAN HENKILÖSTÖ 31.12.2022					
19416 KUNNANHALLITUS	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kunnanjohtaja	1	1	1	1	1
Hallinto- ja talousjohtaja 1.1.2016	1	1	1	1	1
Markkinointipäällikkö			1	1	0,5
Taloussuunnittelija	1	1	1	1	1
Kirjanpitäjä	2	1,5	1	1	0,5
Hallintosihteeri	1	1	1	1	1
Arkistosihteeri	1	0	0	0	0
Tiedonhallintasuunnittelija		1	1	1	1
Arkistosihteeri, oppisopimus	1	0	0	0	0
Palvelusihteeri	1	1	0	1	0
Palkkasihteeri	1	0,6	0	0	0
Palvelusihteeri	0,3	0,3	0	0	0
Henkilöstösuunnittelija	0,7	0,5	0,5	0,6	0,5
Palvelupäällikkö	0,15	0,15	0,1		0,5
It-suunnittelija	1	1	2	2	2
It-tukihenkilö, oppisopimus	1	1	0	0	0
Työsuojelupäällikkö	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2
Elinvoimakehittäjä				0,4	0,4
Työllisyyskoordinaattori	1	1	1	1	1
Yksilövalmentaja	1	1	1	1	1
Työvalmentaja	2	2	2	2	2
Tukityöllistetyt KUNNANHALLITUS				4	4
Kunnanhallitus yhteensä	17,25	15,25	13,8	19,1	17,6
19441 SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
VARHAISKASVATUS					
Varhaiskasvatuksen johtaja	1	1	1	1	1
Päivähoidonjohtaja/Varhaiskasvatuksen johtaja	0	0	0		
Varhaiskasvatuksen opettaja/sosionomi	9	8,5	7,9	12	7,8
Erityislastentarhanopettaja	0	0	0		
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0,5	0,5	0	1	1
Lastentarhanopettaja	0	0	0		
Lastenhoitaja	13,5	13,9	16	15	15,6
Ryhmäavustaja	2,5	0,6	1,6	3	3,1
Perhepäivähoitajat	2,5	3	2,6	2	2
Yhteensä	29	27,5	29,1	34	30,5
KOULUT.HALL., PERUSOPETUS, LUKIO, KANS.OP.	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Sivistysjohtaja	1	1	1	1	1
Hyvinvointikoordinaattori	1	0,7	1	1	1
Palvelupäällikkö	0,85	0,9	0,9	0	0,5
Palvelusihteeri	0,7	0,85	1	1,5	1
Henkilöstösuunnittelija			0,3	0,3	0,3

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Rehtori	2,8	2,8	2,8	2	2
Koulusihteeri	0	0	0	1,5	0
koulusihteeri, perusopetus	1	1	1		1
koulusihteeri, lukio	0,4	0,4	0,5		0,5
Kans.op. rehtori				0,8	0,8
Kansalaisopiston sihteeri	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5
Kansalaisopiston koulutussunnittelija			1	1	1
Kansalaisopiston päätoimiset opett.			2,7	3	2,7
Kansalaisopiston sivutoim. opett.			4,6		4,7
Luokanopettaja	18	18	18	17	16,6
Esiluokanopettaja	2	2	3	2	2,6
Lehtori	17,5	17,5	19	19	18,5
Musiikinopettaja	1,7	1,7	0		
Tekstiilityönopettaja	0,8	0,7	0		
Erityisluokanopettaja	0	1	2	2	2
Erityisopettaja	6	6	5	5	6,1
Kansalaisopisto tuntiolett. Ma	5	5	0	4,55	
Tuntiolettaja vak./ma.	13	12	9,6	8	9,4
Koulunkäyntiohjaaja	13,5	15,4	13,4	12,9	11,3
koulunkäyntiohjaaja ma	8,15	5,8	4,8	2,3	2,7
Yhteensä	94	93,35	92,1	85,35	86,2
Nuorisotyöntekijä	2,8	3	2	1	1
Etsivä nuorisotyöntekijä				1	1
nuoriso-ohjaaja			1	1	1
Yksilövalmentaja	1	1	1	1	1
Vapaa-aikasihteeri	1	1	1	1	0,8
Kulttuurisihteeri	1	1	0		
Kulttuurituottaja			1	1	1
kuntataiteilija	0,5	0	0		
Kenttämestari	0,5	0	0		
liikuntapaikkamestari	0,5	0	0		
Liikuntapaikkahoitaja	2,5	0	0		
Liikuntapaikkahoitaja ma	1	0	0		
uimaopettaja ma	0,4	0,4	0,2		0,1
Kinon työntekijät ma	1	1	1	1	1
Museon kesätyöntekijät	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Kirjastotoimenjohtaja	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Kirjastonhoitaja	2	2	0		
informaatikko			2	2	2
Kirjastovirkailija	3	2	2	2	2
Palveluneuvoja			1	1	1
Yhteensä	17,8	12	12,8	12,6	12,5
Sivistysltk yhteensä	140,8	132,85	134	131,95	129,2
19451 TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Tekninen johtaja	1	1	1	1	1
Maakäyttöinsinööri	0	0	0	0	0
Ylläpitöpäällikkö				1	1
Kiinteistökehityspäällikkö			0,3		0
Paikkatietokäsittelijä	1	1	0,4	0	0
Maankäyttökoordinaattori			0,6	1	1

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TP 2022
Kiinteistöpäällikkö	1	0	0		0
Ruoka- ja puhtauspalvelupääll.		1	1	1	1
Tuotantopäällikkö	0,6	0	0		0
Kirjanpitäjä	0	0	0	0	0,5
Palvelupäällikkö	1	1	1,3	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1	0,75
Toimistotyöntekijä		0,2	0,2	0,2	0,2
Kunnossapitopäällikkö	0,46	0	0		0
Kunnossapitotyönjohtaja	1	1	1	1	1
Ammattimies	7	7	6,8	7	7
Vesihuoltomestari	1	1	1	1	1
Vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	2,75	2,75	2,4	2,75	2,75
Oppisopimus ma (vhl)	0,5	0	0		0
Oppisopimus ma (tuotantoyksikkö)	0,42	0	0		0
Puutarhuri ma	0,79	1	0		0
Kesätyö ma	1,16	0	0		0
Koneenkuljettaja ma	0,5	0	0		0
Liikuntapaikkamestari		1	1	1	1
Liikuntapaikkahoitaja		2	1,8	1,5	1,5
Liikuntapaikkahoitaja ma		0	0,1		0
Ravitsemispäällikkö	1	0	0		0
Ruokapalveluvastaava	1	1	2	2	2
Kokki, dieetikokki	4	10	9	9	9
Keittäjä	6	0	0		0
Ravitsemustyöntekijä	1,63	1,8	1,7	2	1,7
Ruokapalvelutyöntekijä	1	1	0		0
Siivoja	0,87	0,65	0,3		0,3
Yhteensä	36,68	35,4	32,9	33,45	33,7
19455 RAKENNUSLAUTAKUNTA					
Rakennustarkastaja	1	1	1	1	1
Palvelusihteeri	1	1	1	1	1
Toimistotyöntekijä		0,8	0,8	0,8	0,8
Yhteensä	2	2,8	2,8	2,8	2,8
YHTEENSÄ	196,73	186,3	183,5	187,3	183,3

43. HENKILÖSTÖKULUT

Erittely tuloslaskelmassa.

Henkilöstökulut		
	2022	2021
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	9 880 834,47	9 794 093,15
Henkilöstökulut yhteensä	9 880 834,47	9 794 093,15

44. LUOTTAMUSHENKILÖIDEN PALKKIOISTA PERITYT J A PUOLUEELLE TAI
PUOLUEYHDISTYKSELLE TILITETYT LUOTTAMUSHENKILÖMAKSUT

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut		
	2022	2021
Suomen Sosiaalidemokraattinen Puolue r.p.	1 410,75	2 228,25
Kansallinen Kokoomus r.p.	3 623,25	2 945,30
Suomen Keskusta r.p.	3 710,25	3 828,65
Mäntyharjun Puolueisiin Sitoutumattomat r.y.	1 477,50	990,62
Perussuomalaiset ry	885,00	922,50
Vihreä liitto r.p		20,00
Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä	11 106,75	10 935,32

45. TILINTARKASTAJAN PALKKIOT

Tilintarkastajan palkkiot		
	2022	2021
Mikkelin Tilintarkastus Oy		
Tilintarkastuspalkkiot	5 550,00	6 100,00
Yhteensä	5 550,00	6 100,00

46. KUNNAN JA SEN INTRESSITÄHOIHIN KUULUVIEN VÄLISET LIIKETOIMET

Ei ilmoitettavaa

5. MÄNTYHARJUN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

VESIHUOLTOLAITOKSEN TASE

VASTAAVAA	2 022	2 021
A PYSYVÄT VASTAAVAT	3 061 957,50	3 162 718,84
I Aineettomat hyödykkeet	55 599,44	61 777,16
1. Aineettomat oikeudet	55 599,44	61 777,16
II Aineelliset hyödykkeet	2 916 728,63	3 011 312,25
1. Maa- ja vesialueet	6 737,28	6 737,28
2. Rakennukset	1 406 807,90	1 483 417,77
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	1 437 209,60	1 463 928,81
4. Koneet ja kalusto	65 973,85	15 134,96
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	42 093,43
III Sijoitukset	89 629,43	89 629,43
4. Muut saamiset	89 629,43	89 629,43
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	958 109,89	771 101,14
II Saamiset	958 109,89	771 101,14
Lyhytaikaiset saamiset	958 109,89	771 101,14
1. Myyntisaamiset	298 891,55	357 040,25
4. Muut saamiset	-38 649,73	-42 298,59
5. Siirtosaamiset	697 868,07	456 359,48
IV Rahat ja pankkisaamiset	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	4 020 067,39	3 933 819,98
VASTATTAVAA		
A OMA PÄÄOMA	1 272 811,82	1 230 625,13
I Peruspääoma	760 662,72	760 662,72
IV Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	469 962,41	415 790,24
V Tilikauden yli-/alijäämä	42 186,69	54 172,17
E VIERAS PÄÄOMA	2 747 255,57	2 703 194,85
I Pitkäaikainen	2 636 084,74	2 628 480,58
3. Lainat kunnalta/kuntayhtymältä	2 000 000,00	2 000 000,00
8. Korottomat velat kunnalta/kuntayhtymältä	34 553,36	34 553,36
9. Muut velat	601 531,38	593 927,22
Lyhytaikainen	111 170,83	74 714,27
6. Saadut ennakot	34,67	0,00
7. Ostovelat	76 929,74	38 476,14
9. Muut velat	7 682,72	5 528,91
10. Siirtovelat	26 523,70	30 709,22
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	4 020 067,39	3 933 819,98

VESIHUOLTOLAITOKSEN TULOSLASKELMA

	2022	2021
Liikevaihto	885 496,93	939 001
Liiketoiminnan muut tuotot	1 418,88	336
Materiaalit ja palvelut	-302 648,48	-298 000
Ostot tilikauden aikana	-142 449,46	-137 966
Palvelujen ostot	-160 199,02	-160 034
Muiden palvelujen ostot	-160 199,02	-160 034
Henkilöstökulut	-248 433,39	-236 754
Palkat ja palkkiot	-206 885,17	-196 786
Henkilösivukulut	-41 548,22	-39 968
Eläkekulut	-33 980,98	-32 429
Muut henkilösivukulut	-7 567,24	-7 539
Poistot ja arvonalentumiset	-223 972,28	-218 906
Liiketoiminnan muut kulut	-54 461,72	-116 292
Liikelylijäämä	57 399,94	69 385
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 213,25	-15 213
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ	42 186,69	54 172

VESIHUOLTOLAITOKSEN RAHOITUSLASKELMA

	2022	2021
Toiminnan rahavirta		
Liikelylijäämä/-alijäämä	57 399,94	69 385,42
Poistot ja arvonalentumiset	223 972,28	218 905,65
Rahoitustuotot ja -kulut	-15 213,25	-15 213,25
	266 158,97	273 077,82
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-123 210,94	-50 864,46
Rahoitusosuudet investointeihin	0,00	0,00
	-123 210,94	-50 864,46
Toiminnan ja investointien rahavirta	142 948,03	222 213,36
Rahoituksen rahavirta		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Saamisten muutos kunnalta	-241 508,59	-227 892,20
Saamisten muutos	54 499,84	11 420,49
Korottomien velkojen muutos	44 060,72	-5 741,65
Rahoituksen rahavirta	-142 948,03	-222 213,36

6. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITTAMINEN

KuntaL 113 § mukaan tilinpäätöksen allekirjoittavat kunnanhallituksen jäsenet sekä kunnanjohtaja

Mäntyharjussa 27.3.2023

MÄNTYHARJUN KUNNANHALLITUS

Markku J. Lamponen

Seppo Hujanen

Tapio Hämäläinen

Heta Jukola

Tiina Maczulskij

Toni Maczulskij

Matti Nykänen

Jaana Partio

Ulla Sohlman

Jukka Ollikainen
kunnanjohtaja

7. LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA JA TOSITELAJEISTA

KIRJANPITOKIRJAT

Tasekirja
Päiväkirja
Pääkirja

SÄILYTYSTAPA

Sidottu kirja
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

APUKIRJAT

Myyntireskontra
Ostoreskontra
Käyttöomaisuus
Konsernikirjanpito

SÄILYTYSTAPA

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

TOSITELAJIT**Kirjanpito**

AIF
AKT
ALV
AS
KPA
Muistio
MuistioE
MuistSisLa
Palkka
Pankki

TAPAHTUMA

AIF tositekonsersio
Aktivoinnit
ALV-maksuajo
Alkusaldo
Kirjanpitotapahtuman palautustapahtuma
Muistiotositteet Kuntaxissa
Muistiotositteet Excelistä
Muistiotositteet Sisäinen laskutus
Palkat Populus
Pankkitositteet

SÄILYTYSTAPA

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi

Myyntireskontra

Ltappio
Man
PERINTÄ
Vii
10-93

Luottotappiokirjaus
Manuaaliset suoritukset
Perintä toimeksiantoliittymä
Viitesuoritukset
Laskulajit 10-93

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Ostoreskontra

OL
OM
ORK

Ostolaskut
Ostoreskontran maksut
Ostoreskontran kohdistustapahtumat
maksutosite

Sähköinen arkistointi
Sähköinen arkistointi
Sähköisessä järjestelmässä

Käyttöomaisuus

KOM
XAKOM

Käyttöomaisuus
Kom-konsersio

Sähköisessä järjestelmässä
Sähköisessä järjestelmässä

Tilinpäätös

Liitetietositteet

Sähköinen arkistointi

Tositelajit ja numerot

2022

Nimi	Muoto	Sarake1	Sarake2
Aktivoinnit	AKT#####	AKT000078	AKT000112
Alv-maksuajo	ALV#####	ALV000039	ALV000055
Hyvitysten palautus	HYV#####	HYV000068	HYV000094
Käyttöomaisuustapahtumat	KOM#####	KOM009657	KOM014923
Kirjanpitolapahtuman palautustapahtuma	KPA#####	KPA000421	KPA000434
Kuti jaksotukset	ZJA#####	ZJA000001	ZJA000002
Ceepos kp-liittymä	000#####	00000246	00000495
Asiakkaan manuaaliset suoritukset	34#####	34000145	34000191
Maksukehotus	39#####		
Luottotappiokirjaus	38#####	3800000023	3800000111
Muistiotositteet excelistä	17#####	17000956	17001719
Muistiotositteet	11#####		
Laskulaji 11	11#####		
Laskulaji 20	20#####	2000000081	2000000164
Laskulaji 22	22#####	2200000464	2200000492
Laskulaji 24	24#####	2400000300	2400000379
Laskulaji 40	40#####	4000000473	4000000772
Laskulaji 41	41#####	4100000167	4100000269
Laskulaji 42	42#####		
Laskulaji 54	54#####	5400001468	5400002134
Laskulaji 55	55#####	5500000152	5500000444
Laskulaji 57	57#####	5700003407	5700005034
Laskulaji 72	72#####	7200002025	7200003253
Laskulaji 78	78#####	7800000523	7800001076
Ostoreskontramaksut	21#####	21000757	21001195
Ostolaskut Rondo	2#####	2000000081	2400000379
Palkkatositteet	13#####	13000066	13000105
Pankkitositteet	120#####	12001485	12002176
Perintätoimiston suoritukset	32#####	32000684	32001238
Asiakkaan viitemaksut	31#####	31000013684	31000021771
Vyörytykset	V1#####	V1000312	V1000523